

Su Šiuo Num. Prasideda ALDLD. Agitacijos Menuo

gsėfo, 1922
3980.
DAS KIBURIS
to Pulkianis
SKA VIEBUT
rinusius užkand
nam Lietuvių ya p
izėjimui. Atvaizd
New York, adim
skite atsikurti pu
DAS KIBURIS
imore Avenue,
klyn, N. Y.
t New York
1882 2670.
Stagg 1910.
SCHNEIDER'S
PTIEKA
Lietuviams žinoma
TIEKA
išpildomi atidžiai
rusų aptiekoms
S PATARNAVIMAS
AND STREET,
KLYN, N. Y.
P
PAS KIEVIENA
USIMAS, KURIS
KYLA:
"Kur ad gūstam
surasit? Dėmimo,
kuris būtu tam
gas, apytiksliai ir
nebrangus!"
na atskaita
RUPPERT ir
FIRESTONE
entistai
ROADWAY
Roebling St.
KLYN, N. Y.
Strankiam ir gūst
bai lengva šlyst
rimama gūstam
e Nėra
AN AVE.,
ay St.,
nt 3415
ROLES

Pirmutinis Lietuvių Darbininkų Dienraštis. Išėina kasdien apart nedėdienių.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY

Visų Šalių Darbininkai, vienykitės! Jūs nieko nepralaimėsite, tik retėžius, o išlaimėsite pasaulį!

No. 229. Telephone Stagg 3878. Brooklyn, N. Y., Pėtn., 29 d. Rugsėjo (Sept.), 1922. Pavienio numerio kaina 4c. Metai XII. Dienr. IV.

VISI Į DARBĄ!

Šiuo "Laisvės" numeriu pradėdame leidimą specialiu dienraščio numeriu, pašvęstų Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos reikalams. Specialiai numeriai bus pėtnyčios numeriai per visą agitacijos mėnesį.

Šiame numeryje A.L.D.L.D. reikalais telpa keli lygiai straipsniai. Pasirūpinkime, kad ateinančiuose specialiuose numeriuose tos rūšies straipsnių būtų dar daugiau. Spalių mėnesis—mūsų agitacijos mėnesis už A.L.D.L.D. Visi Draugijos nariai stokitė darban. Kalbinkite kuodaugiausia naujų narių. Platinkite organą "Laisvę", kurį šį mėnesį galite užsisakyti už 5 dolerius.

AMERIKA PASIUNTE 12 KARO LAIVŲ Į TURKIJĄ

Tai Pavyzdys, Kaip Amerika "Nesikiša" į Europos Politiką

Washingtonas.— Siunčiama 12 drūčiausių, naujausių, greičiausių šarvuotiausių į Turkijos vandenį. Paskui juos eina didelis ginkluotas tavorinis laivas "Bridge". Visi tie laivai pilni prikrauti ginklų, amunicijos ir visokių kitų karo reikmenų.

Amerikos valdžia vis dar žmonėm dantis užkalbinėja — nemanome, girdi, kištis į Europiečių vaidus del Turkijos, del Dardanellų, del Konstantinopolio. Washingtono valdininkai dar ir dabar pasakoja, kad Amerikos karo laivai plaukia į Turkiją ne del karo, o del santaikos. Jie šneka, kad tie laivai gelbėsia ir maitinsia krikščionis pabėgėlius iš Mažosios Azijos, pabėgėlius nuo Turkų nacionalistų.

Bet jau ir buržuazinių laikraščių korespondentai primena apie tikrąjį tikslą laivų siuntimo į Dardanellus, reikiėsia ginti Amerikos reikalus. Taip, tai taip. Bet juk ir Anglai ir Prancuzai tenai gina savo reikalus. Ir Graikai kariavo Mažoj Azijoje prieš Turkus del savo reikalų.

Amerikos valdžia paskutinėje savo notoje užgrytė

Protestuokime Prieš Amerikos Karą Turkijoje

Šalin naują rengiamą imperialistinę skerdynę.

Amerikos valdžia padarė pirmą karo žingsnį — pasiuntė 12 karinių laivų į Turkiją. Jinais rengiasi į karą. Amerikos imperialistai negali pakęsti, kad Turkija ir Graikija pasidalintų Anglai, Prancuzai, Italai. Amerikos kapitalas nenorės leist vien tik Europos imperialistam viešpatauti Dardanelluose, Bospore, Konstantinopolyje. Amerikos imperializmas ten irgi turi savo reikalų; jis ten irgi ieško sau naujų grobių. Nenori užsileisti Europos grobikam.

Tuo būdu, Amerikos imperializmas traukia šalį į naują karo sukurį; stumia linkui naujo pasaulinio karo.

Ar tylės Amerikos darbininkai? Ar, savo kapitalui švelptelėjus, vėl puls į naują tarptautinę skerdynę, į naują kraujo puotą?

Dabar laikas. Dabar Amerikos darbininkai turėtų sukursti: rengti demonstracijas, protestus prieš Amerikos kėsinimąsi į tarptautines peštynes del Dardanellų.

Jeigu nebūtų priešinęsi darbininkai Anglijos, Australijos, Kanados, Naujosios Zelandijos, iš vienos pusės, ir Prancuzijos ir Italijos darbininkai, iš kitos pusės, tai šiandien veikiausia jau būtų besiskerdžia Anglai su Prancuzais del Turkijos ir Graikijos.

Jeigu nepasipriešins Amerikos darbininkai, tai jie, kad ne šiandien, tai rytoj naują karo sukurį; stumia linkui naujo pasaulinio karo.

Ar tylės Amerikos darbininkai? Ar, savo kapitalui švelptelėjus, vėl puls į naują tarptautinę skerdynę, į naują kraujo puotą?

Suimsia Bachmetjevą, Kerenskio 'Ambasadorių'

Washingtonas.— Jau buvo rašyta, kad atvažiuoja Amerikon Bachmetjevas. Jis Amerikoj pirmiau buvo "ambasadorius" Kerenskio Rusų valdžios per ketvertą metų po to, kaip bolševikai atgiedojo amžiną atsilį ir Kerenskiui ir visai jo kompanijai. Jis išėikvojo apie šimtą penkiasdešimt milijonų dolerių pinigų iš Amerikos izdyno, kaip Rusijos ambasadorius. Dėl to paskui kilo toks skandalas, kad Bachmetjevas buvo priverstas "rezignuoti". Ir išvažiuojo į Europą. Dabar jis vėl atsibaladoja, bet jau kaip "privatinis" pilietis.

Senatorius Borah, pirminkas Senato Darbo Komisijos, žada pasitikti Bachmetjevą, įvažiuojantį į Ameriką. Senato komisija paimsianti Bachmetjevą tirdyti, kaip ir kur jis išleido milijonus Amerikos pinigų, kurie buvo paskolinti Rusijai.

Pranašauja Naujus Įstatymus Prieš Streikus

Albany, N. Y.— Elihu Root, laikinis pirminkas New Yorko republikonų partijos, savo prakalboje pranašavo, kad greitai Amerikoj busia išleisti įstatymai, uždraudžianti streikus. Tokius įstatymus išleisis Jungtinių Valstijų kongresas ateinančiame saposėdyje. Root pranašauja, kad kongrese didelę didumą atstovų turėsia republikonai.

KOMUNISTŲ INTERNACIONALO ATSIŠAUKIMAS PRIEŠ KARĄ

Maskva.— Trečiasis Internacionalas išleido atsišaukimą į pasaulio darbininkus—užkirsti kelią naujam imperialistiniam karui, kuris rengiamas Balkanuose.

Ypatingai atsišaukiama į darbininkus Anglijos, Prancuzijos, Rumunijos ir Jugoslavijos. Jie privalo suturėti savo valdžias nuo karo prieš Turkiją.

SOVIETŲ VELIAVA PERSIJOJ

Siraze.— Čia įsteigta rusų konsulatats. Virš jo plėvėsuoja raudonoji vėliava. Vietos persai surengė masinį mitingą ir pareiškė savo simpatiją Rusijai. Anglai mėgino varyt šlykščią agitaciją prieš rusus, bet nieko nepesė.

INDAI PAREMSIĄ TURKUS

Ahmedabat, Indija.— Indai turėjo didelį masinį mitingą. Priėmė rezoluciją užjuojautos del Turkų. Rezolucijoje taip pat protestuoja prieš Angliją, kam jina siunčia armiją ir laivyną į Turkiją. Indų minia grumoja sukilti prieš Angliją ir padėti Turkam.

KIEK GRIZTA IR ISKE-LIAUJA?

Emigracijos biuruose sužinota, kad iš Amerikos Lietuvon grįžta kas mėnuo Amerikos ir Lietuvos piliečių apie 1000—1500 žmonių. Išvažiuoja iš Lietuvos atgal į Ameriką apie 425 Lietuvos piliečių ir tiek pat Amerikos piliečių, daugiausia lietuvių.

DAUG-ZENOTOS AMERIKIETES PINIGAI GRAIKŲ POLITIKOJ

Karalius Konstantinas buvo atgriebęs sostą pinigais amerikietės Leedsienės-Worthingtonienės. Jinais Amerikoj buvo pati tulo G. H. Worthington. Su Worthingtonu persiskyrė. Paskui ištekėjo už cinos fabrikančio didžmilionierio Leeds'o. Po ketverto metų mirė Leeds. Ponia Leedsienė tuomet užė ir baliavojo Paryžiuje. Ibeuždama susitiko Graikijos kunigaikštį Kristopą, broj karaliaus Konstantino. Amerikos milionierės įesko Europoj titulų — grafų, kunigaikščių. O nusigyvenę tenaitiniai aristokratai limpa prie amerikonių milionu. Taip tai ir susiuostė ir susiženijo Worthingtonienė-Leedsienė su kunigaikščiu Kristopu; ir pasivadino kunigaikštienė Anastazija.

Paskui pinigai ponios kunigaikštienės Worthingtonienės-Leedsienės Kristopienės Anastazijos patarnavo karaliui Konstantinui. Su pagelba jos milionų jis ir grįžo į Graikų sostą.

Turkai Žygiuoja Pirmyn

Anglai traukia į kruvą savo spēkas.

Konstantinopolis.— Turkai nacionalistai (kemalistai) paėmė sekamas pozicijas Mažoj Azijoje arti Dardanellų "neutrallime" žemės ruošte: Dumbrek, Lampasaki, Yaghjilar ir Sangakeli. Penkis sykius Anglų generolas Haringtonas liepė Turkam pasitraukti iš "neutrallio" uosto; penkis kartus jis jiems buvo uždraudęs gilyn briautis į Dardanellų pakraščius; ir vis tik turkai jų nepaklausė. Dabar Mustapha Kemal Paša, vyriausias turkų nacionalistų vadas, anglam pranešė štai ką: turkai nešaudys anglų, jeigu anglai nekliudys turkų. Turkai nežada pasitraukti iš savo užimtų vietų; bet Dardanellų sasmuogą jie skaito neutrallė; ir turkai pagerbsia Dardanellų neutrallumą.

Tuo pačiu žygiu turkai vis labiau apsuka Čanaką iš žiemryčių ir pietvakarių. Tuo patim apsupama ir anglų armija, kuri laikosi ties Čanaku. Anglai skubiai drufina savo pozicijas. Rengiasi atsikirti prieš turkus.

EXTRA!

Athenai.— Stambi dalis sukilėlių neprisiima karaliaus Jurgio, kuriam jo tėvas Konstantinas, rezignuodamas, pervedė sostą.

Londonas.— Turkai nacionalistai būtinais ir griežtai reikalauja, kad jiems būtų leista perkelti savo armijos dalis iš Mažosios Azijos, per Dardanellus, į Trakiją.

Paryžius.— Paskutinėmis valdžios žiniomis, šio rudens derlius Prancuzijoje pusėtinai blogas. Bent trečdalis duonos Prancuzai turės dasipirkti užsieniuose.

Londonas.— Vis labiau platinasi nuomonė, kad karas su Turkiais esąs neišvengiamas.

NEILGAI VIESPATAUS NAUJAS GRAIKŲ KARALIUS JURGIS

Dreba ir Kiti Balkanų Sostai

PRANESIMAI APIE MAISTUS PRIEŠ BULGARJOS IR JUGOSLAVIJOOS KARALIUS.

Revoliucionieriai Traukia į Graikų Sostinę Athenus.

Athenai.— Graikų karalius Konstantinas, rezignuodamas, paliko sostą savo sūniui Jurgiui. Bet ir Jurgio viešpatavimas bus trumpas. Žmonės reikalauja respublikos. Graikijos politikai Londone sako, kad Jurgis bus paliktas ant sosto tik šiam tarpui. Kada Graikai apsiginsia nuo Turkų, tai paskui ir Jurgis nukelsia nuo sosto.

Karaliaus Konstantino Vargai

Konstantinas tapo Graikų karalium 1913 m., kuomet buvo nužudytas jo tėvas karalius Jurgis I. Laike imperialistinio karo jis rodė pritarimo Vokiečiam. Tuo tarpu jo ministrių pirminkas Venizelos pritarė talkininkam. Venizelos su savo šalininkais sukėlė tokį triukšmą ir maištą prieš Konstantino politiką, kad jis buvo priverstas aplėisti sostą. Sostą tuomet užėmė Konstantino sūnus Aleksandras.

Konstantino Sūnus Mirė Nuo Bezdžionės Įkandimo.

Bet ir Aleksandras neilgai viešpatavo. Mirė 1920 m. spalio mėnesij — nuo bezdžionės įkandimo. Kažin kaip žaidė su bezdžione; jinais stopykusi apkramtą karalių. Norėtusi pasakyti: bezdžionė žaidė su bezdžione, ir mirė bezdžioniška mirėčia.

KIEK YRA GYVENTOJŲ LIETUVOJ?

Nors bendras Lietuvos gyventojų sąrašas dar rengiamas, tačiau iš sąrašų, sustatytų atskirose apskrityse, paaiškėjo, kad 20 Lietuvos apskrityse yra maždaug 2,293,100 gyventojų.

Lietuvos miškų plotas dabarties apskaitymu siekia 836,252 hektarų. Tame skaičiuje 460,000 eglėnų ir pušynų.

Visam Lietuvos plote yra 60,000 hektarų durpynų, iš jų 25,000 hektarų — lenku užimtoje Lietuvos dalyje.

1921 metais vienasėdžiais Lietuvoje išsiskirstė 165 kaimai su 8,638 gyventojais. Dvarų išponceliuota 118, viso ploto 25,998 hektarai. Iš jų sudaryta 1,391 sklypas bežemiams ir kariams.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc.

Every day, except Sunday, at 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 3878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

Kaina Suvienyose Valstijose ir Kanadoje — metams \$7.00; pusei — \$3.50. Trims mėnesiams — \$2.00. Kitose šalyse: metams \$9.00; pusei — \$4.50

DARBININKŲ LITERATŪROS DRAUGIA IR FRAKCIJINĖ KOVA

Mūsų rugiapjūtės mėnesis šiūomi prasideda. Pradedami naujas pradalgės varyti, mes būtina turime "pafilosofuoti", akia apmesti dirbamąjį lauką, pažūrėti į pačių darbininkų eiles.

Pergviname aštrią žiemą. Frakcinės audros ir pūgos pusėtinai mūs visus sukoneveikė. Vasara buvo lietinga ir nesukėlė jokio entuziazmo. Kaip kur pasitrunkavo frakcinis perkūnas, bet rudenio pasipiraminė. Tik kur-ne-kur sugriauja grūstis, nesueldamas, betgi, niekur lidesnio atgarsio. Nuo perėto rudens iki šio rudens mes pergyvenome audringus metus, o betgi Draugijos narių skaičius ne tik nenupolė, o dar kiek-tiek pakilo. Pakilo ir patsai Draugijos autoritetas, šukurdamas mums kelias Draugijos kuopas net tolimoj Scotijoje. Tasai Draugijos autoritetas ir jos veikimas aktyratis, mes pranašaujame, ateityje turės padidėti, nes tarptautinis proletariatas šiandien gyvena valandas atštraus kultūrinio bado. Knygos mums reikalingos, kaip Prometejaus ugnis.

Bet jeigu frakcinė kova — kova, kuri buvo vedama iš principu labai svarbius, ne tik nepakrikdė mūsų Draugijos, bet tūlais žvilgsniais net sustiprino ją, tai tas dar nefeisčia, kad frakcinė kova yra geras dalykas visuomet. Kas vakar buvo neišvengiama ir net reikalinga, tas šiandien gali būti labai kenksminga. Man rodosi, kad mes įeiname į tokį laikotarpį ruostą, kur dildinimas frakcinės kovos pėdsakų ir sudarymas drūto mūšaus choro yra eilinė užduotis kiekvieno eilinio nario. Ant pagrindo laimėtos užuojautos Amerikos Darbininkų Partijai ir bendram proletariniam frontui, netari ateityje augti frakcionizmo stagarai ir kukaliai. Ir todėl reikia įtempti visas jėgas, kad formalis susivienijimas su buvusia opozicija, taptų tikru idejiniu susivienijimu. Gyventi praeities ir tik praeities išpūdžiais būtų saužudystė. Paskandinti savo asmeninės nuoskaudos jausmą bendro fronto darbe yra pavyzdžiausias vyriškumas. Tik silpni žmonės neužmiršta to, kas buvo ir nuolat kalšioja svietui savo žaizdas. Jos užgis tik plačiąjame bendrajame darbe. Mūs judėjimui reikalingi visi žmonės, pradėjus buvusia opozicija, baigiant laisviečiais ir vilniečiais. Žinoma, mes to nesakom apie tą nelaimingąjį būrį politinių desperatų, kurių kuprotą politiką tiktai grabas gali pataisyti. Tai "tiesinikai".

Drg. Z. Angarietis sveikino neseniai "Vilnyje" tuos buvusios opozicijos draugus, kurie grįžo. "Mes sveikinam jus, mes bendrai su jais dirbsim dėl bendro mūsų tikslo... Mūsų pareiga eiti į platiąsias minias, kur verda aštriatusia klesų kova."

Tą pačią nuomonę išreiškia ir "Komunaro" red. NS. Ji pilniausia sutinka su tuo, kad opozicijoje buvo daug tokių žmonių, kurie ir galvą paguldė už proletarinio judėjimo reikalus. Tat žiūrėkime, draugai, kad kurmis praeities nesiknistų po mūsų dabarties pamatais.

Man gaila todėl, kad šmet, kuomet mes kalbėjome apie tinkamiausius kandidatus į A.L.D.L.D. komitetą ir porėjome, kad buvusios opozicijos draugai apsimtų būti kandidatais, jie atsiskakė. Tai buvo klaida iš jų pusės. Kodel neapsimti? Nejaugi todėl, kad praityje buvo stambių nesupratimų ir dar todėl, kad pėdsakų tos kovos negalima nutrinti aldy plotų? Juk reikia žinoti, kad frakcinė kova pas mus tęsėsi beveik metus. Tat ir likvidavimas jos negalėjo užsibaigti per kelias dienas. Praeis ne vienas ir ne du mėnesiai, kolei išsilygins ir bendram darbe susikryžiauos mūsų pajiegos. Tasai susibrolavimo procesas ne risčia, bet žingine, lėtučių tempu eis, bet mes visi savo sąmoninga valia, savo darbais turime skubinti tą susibrolavimo procesą. Kiek tai mane liečia, aš stosiū už tai. Aš žinau, kad milžiniška Draugijos narių didžiūma nori tikros realės vienybės.

A.L.D.L.D. Centro Komitetas metė minion obalsį: 10,000 narių šiai Draugijai! Nariai — tai materialis pagrindas mūsų idejiniam darbu. O to idejinio darbo mes turime ateityje daugiau, negu praityje. Atsiminkime, kad kiekvienas naujas narys šiai Draugijai — tai naujas kovotojas prieš smalavirius menševikus ir prieš tauto-klėrikalus.

Išpildykite savo priedermes, draugai, šiame agitacijos mėnesio sulyg savo Draugijos, sulyg visos darbi-

KONTR-REVOLIUCIONIERIŲ VILTIS

Paskiausia supliektas Rusijos kontr-revoliucionierių vadas, caristas Wrangelis, dar vis tebesvajoja apie nuvertimą Sovietų valdžios. Jis dabar gyvena Belgrade, Jugo-Slavijoje, ir, sakosi, organizuoja armiją nuvertimui Sovietų valdžios.

New York "World" korespondentas, Charles Merz, turėjęs pasikalbėjimą su tuo kontr-revoliucionierium. Merz rašo, kad Belgradas atrodo daugiau Rusijos baltvardiečių sostine, negu Jugo-Slavijos sostine. Visur matosi caristai aficeriai, visur yra pilna kontr-revoliucionierių. Wrangelis korespondentui sakė:

"Mes konservuojame savo organizaciją. Mes dar vis skaitomės nariais mūsų nacionalės armijos. Mes organizuojamės visur."

Amerika geriausia rėmėja baltvardiečių. Apie tai Wrangelis sakė:

"Šitas pasikalbėjimas duoda man progą išreikšti padėką tai šaliai, kuri padarė daug gero Rusijos pabėgėliams ir Baltosios Gvardijos generalams. Kitos šalys jau nesinteresuoja kontr-revoliucine armija; net ir Francija nustojo vilities joje..."

"Tik Amerika pasiliko pilna vilties. Mes jos niekuomet neužmiršime". Jis labai nepatenkintas tuo, kad Sovietų Rusijos atstovai buvo pakviesti Genuos ir Haagos konferencijose. O kaip koresp. užklausė, ką jie mano ateityje daryti, tai jis pasakė:

"Būkit tikri, kad mes kariausime. Mes organizuojamės Jugo-Slavijoje, Bulgarijoje ir visur..."

"Mes renkame savo spēkas. Mes organizuojamės. Vilnietis.

Mano kareiviai dar nenustoje kareivio dvasios. Jie gali būti sargais parubežy; keliūs dirbti, ar dirbti ant Jugo-Slavijos gelžkelių, bet jie vistiek pasilieka kareiviais."

Ant korespondento klausimo, kokios jie tikis pagelboš, jis atsakė:

"Mes nesitikime militarinės paramos, bet tikimės gauti moralės, ekonominės ir politinės paramos. Mes manome, jog Europa dar pripažįsta bolševizmą pavojumi."

Kad tas juodas reakcionierius ir klika trokšta ir jiesko progos nuversti Sovietų valdžią, apie tai negali būti abejonės. Taipgi nėra abejonės, kad Jungtinių Valstijų kapitalistai remia jį ekonominiai. Juk jie taip neapkenčia Rusijos, o kai kurie pinigų turi daugiau negu proto, tai duoda pagelbą kontr-revoliucionieriams, kurie nuolat giriasi nuversia Sovietų valdžią. Bet kad kontr-revoliucionierių viltis yra tuščia, tai taipgi nėra abejonės. Jei jau sunkiausiose Tarybų Rusijos dienose, jie — remiami francūzų, anglų, amerikūnų ir kitų imperialistų — nenuvertė Sovietų valdžios; jei jie nedrįso keisintis, kuomet bado nelaimė buvo labiausiai prisilėgęs pavargusia Rusija, tai dabar juo labiau negalės. Gali jie svajoti, gali laukti da koresp. užklausė, ką jie mano ateityje daryti, tai jis pasakė:

"Būkit tikri, kad mes kariausime. Mes organizuojamės Jugo-Slavijoje, Bulgarijoje ir visur..."

"Mes renkame savo spēkas. Mes organizuojamės. Vilnietis.

IŠ DARBININKŲ JUDĖJIMO

Francijos ir Vokietijos Kom. Partijų Atsisaukimas.

Darbininkai ir Draugai!

Antantės valdžių Londono konferencija, 13-ta iš ilgos eilės konferencijų, pasibaigė visišku nepasisekimu. Pasaulio buržuazija pasirodė neįlegianti išristi atštraus ekonominio ir politinio krizio, kuriame ji paskandino pasaulį broliudingu imperialistiniu karu ir savo imperialistine "taikos" sutarčia.

Rezultatas Londono konferencijos toli gražu nuo išrisimo krizio. Ji dar padidino krizį ir pastumė Francijos ir Vokietijos darbininkų klesą į naują grėsiantį pavojų.

Akyvaizdoj visiškos bejiegės ir "laimėjusių" ir pralaimėjusių karą šalių kapitalistų klesos, apvertė grumjančią katastrofą, išsivengti naujo karo ir galuti-

ninkų klesos. Kad kiekvienas mūsų turi gauti Draugijai nors po vieną narį — tai taip turi būti, kaip kad saulės užtekėjimas ryto metą.

no suirimo pasaulio ekonomijos, darbininkų klesos, ypač Vokietijos ir Francijos proletariato, aiški istorinė pareiga pasiimti ant savęs iniciatyvą ir bendrai pradėti kovą prieš kapitalistų klesą ir valdžias, tikslą — kad išvengtų grumjančio pavojaus tų šalių darbininkų klesai, ir apveikti katastrofinę situaciją.

Pavojus dabartinės situacijos aiškiai matomas. Slėgimas karo naštos ir nuolatinis ekonominis nepastovumas Vokietijoje skubina ekonominį žlugimą. Vokietijos markės nupuolė iki šiol negirdėtu greitumu, jų vertė šiandien nupuolė 1,400 kartų žemiau savo senosios vertės.

Plačioms Vokietijos mišioms, darbininkams, tarnams ir žemesniems viršininkams neįspasakytas kaimų kilimas reiškia baisią nepanešamą naštą, atsuktą prieš jų sunkų gyvenimą.

D-lė

Dabartinė Vokietijos darbininko alga yra tik vienas ketvirtadalis prieš karą buvusios algos. Tokia alga negali aprūpinti gyvenimo nei reikalingu maistu. Mėša ir šviežios daržovės jau seniai pranyko nuo darbininko stalo. Vaikai serga delei stokos pieno ir kitokio tinkamo maisto.

Baisus Vokietijos proletariato skurdas ir kriminalė politika abiejų šalių buržuazijos sudaro tą baisų faktą, kad šiandien industrialė šaly, su virš 60 milijūnų gyventojų, kuri gali pusei pasaulio pagaminti produktų, siaučia visokios bjaurios ligos, kilusios delei skurdo, alkio ir blogo maisto; jos šluoja aukas dideliu skaičium.

Už visą tai kalta Vokietijos buržuazija ir jos taip vadinama demokratinė valdžia nei kiek nemažiau, kaip talkininkų buržuazija. Sauja Vokietijos bankierių, industrijos valdonų, stambių vertelgų ir junkerių, naudodamiesi markės puilimu, sunkia paskutinį lašą kraujo iš Vokietijos darbininkų klesos. Valdžia, kurios svarbiausias ramstis yra socialdemokratai ir nepriklausomieji socialistai, slėgia darbininkų klesą nepanešama tiesioginių ir netiesioginių taksų našta, kuomet buržuazija duoda tūkstančiai progų išvengti taksų mokėjimo. Yra aišku, kad socializmas galima pasiekti tik revoliuciniais žingsniais. Vokietijos buržuazija, su pagelbą savo reformistinių socialistų, jau panaikino net ir tą menkute ekonominę valstybės kontrolę, kuri buvo įvesta laike, tokiu būdu palikta liuosos rankos saujaei kapitalistų monopolistų, kaip Stinnes, Thyssen ir t.t. Tie patys reformistiniai socialistai, kurie išsivadėjo savo socializmo ir susidėjo su Vokietijos kapitalistais prieš darbininkų klesą, taipgi atsiskakė, bijodami minijų radikalumo, ginti net ir tą mizerią buržuazinę respubliką nuo mirtinų monarchistinių priešų. Ir žingsnis po žingsnio jie atiduoda ją rancosna monarchistinių biurokratų, aficerių ir junkerių, pasitenkindami tuo, kad dar jiems leidžiama sėdėti prie respublikos stalo.

Aišku, kad ta Vokietijos ekonominė suirutė ir jos proletariato absoliutus pauperizavimas įtrauks ir Francijos proletariata į pragaištį. Su marke puls ir frankas. Augštos pragyvenimo kainos Vokietijoje sudarys tokias pat sąlygas ir Francijoje. Vokietijos finansinis bankrutas priartins Francijos finansinį bankrutą. Juk ir Francijos buržuazija, kaip ir Vokietijos buržuazija, nori sukrauti ekonominės ir finansinės suirutės našta ant proletariato, tiesioginiais ir netiesioginiais taksais. Francijos kapitalistai, naudodamiesi pigumu Vokietijos darbininkų, pradėjo ofensyvą prieš Francijos darbininkus, stengdamiesi nustumti juos į tokias pat baisias sąlygas, kokiose yra Vokietijos darbininkai.

Kartu su besiplėtojančia ekonomine katastrofa, nepasisekimu Londono ekonominės konferencijos ir tęsimu plėšikiškos imperialistinės politikos, darbininkų klesai grumoją greita ir aiški politinė katastrofa. Susikirtimai tarpe Francijos ir Anglijos nuolat didėja. Abi tos šalys lenkniuoją militarizme, ypatingai orlaivininkystėje, kuri bus baisiausiu įrankiu sekančiame kare.

Bet artimiausias pavojus gludi naujame tarptautiniame konflikte ir besiarintinū naujojo katastrofingo pasaulinio karo. Pasauliui vėl grumoją klika finansierių, kurie tiesia savo godžias imperialistines ranžas ant Ruhr apygardos....

Darbininkai Francijos ir Vokietijos. Nuo jūs priklausom, ar pasilikis, ir kaip kaip ilgai pasilikis, plėšikiška Versaliaus sutartis; sutartis, padaryta iš neapykantos ir delei keršto; sutartis, kuri teikia neapsakomą skurdą darbininkų klesai. Nuo jūs priklausom sulaikymas klicos generolų ir banikerių, norinčių pasidaryti sau naują koloniją prie Reino ir įsteigti naują imperialistinį režimą Europoje. Nuo jūs priklausom uždėjimas vėliausiojo imperialistinio karo naštos ant buržuazijos.

Francijos ir Vokietijos Darbininkai. Kartu su Francijos darbininkais, jūs turite pradėti kovą prieš savo šalies kapitalistus; jūs turite priversti juos pasiduoti jūsų kontrolei, kad sekmingai pradėti atstatymą socialistiniu pamatu, ne tik Vokietijos, bet ir Francijos ir visos Europos; jūs turite nuginkluoti buržuaziją ir išrauti lauk monarchistinę kontr-revoliuciją.

Francijos ir Vokietijos Darbininkai. Kovoj už jūsų ekonominę egzistavimą ir už pasaulinę taiką, prieš jus eina buržuazinė respublika, sena Francijos ir nauja Vokietijos piniginės respublikos. Jūsų bendras obalsis turi būti: Sutverti tikrai proletarinius pulkus, įsteigti respubliką, palaikoma apsiginklavusių darbininkų ir proletarinių klesinių organų.

Mas atsisaukiame į abiejų šalių proletarus pradėti sekamais obalsiais kovą: Panaikinimas Versaliaus sutarties. Bendras proletarinis šalių atstatymas buržuazijos lėšomis. Neleisti okupuoti, Ruhr apygardą. Evakuoti okupuotas teritorijas. Tampriausi ekonominiai ir politiniai ryšiai tarpe Vokietijos, Francijos ir Sovietų Rusijos. Šalin augštos kainos. Šalin aplėšimas taksais. Francijos Komunistų Partijos Cent. Pild. Komitetas. Vokietijos Komunistų Partijos Cent. Pild. Komitetas. Cologne, Rugpjūčio, 26, 1922.

Kuomet Francijos imperialistai tyko užgriebti Ruhr apygardą, tai Francijos komunistai paduoda savo brolišką ranką Vokietijos komunistams ir bendrai priešinasi imperialistų pastangoms. Jei visi tų šalių organizuoti darbininkai pasektų komunistus, tai imperialistai būtų bejiegiai. Jie turėtų nusilenkti prieš darbininkus.

Vilnietis. ZIGZAGAI

St. Strazdas apleidė "Zinias". Dabar jas redaguos Dr-as Karalius, kuris greitai paves tą darbą graboriui. Tuomet "Zinios" tikrai bujos.

Nelaimingiausias lietuvių tarpe sutvėrimas, tai "Koleivio" lefėjus Gegužis, kurį policija nuolatos "baderiuoja" ir neduoda ramiai gyventi.

Lietuvos valdžios šalininkai sako, kad jeigu kas neužsiregistruos, tai iš Lietuvos valdžia atimsianti pilietystės teises, bet lietuvių kilmę paliksianti ir jis gali būti vadintis lietuviu.

Aš sakysiu, kad Lietuvos valdžia ne tik "demokratizuoja", bet ir "žmoniška", jeigu dar palieka teisę lietuviams vadintis ir tiems, kurie neužsiregistruos ir jai šimtinių nesumokės.

Trio.

"LAISVĖ TIK UŽ 5 DOLERIUS"

Draugai skaitytojai! Linksma žinią jūms pranešame. Bėgu spalio mėnesio "Laisvė" duoda visiems skaitytojams ir ne-skaitytojams manifestą. Ją galite užsisakyti ir atsinaujinti tik už penkius dolerius. Tas manifestas tęsis tik per šį mėnesį. Manifestas suteikiama iš tos priezasties, kad šį mėnesį yra agitacijos vėjus už Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugiją ir Moterų Progresyvi Susivienijimą.

Per visas prakalbas ir pramogas, kurios įvyks šį mėnesį įsippirmlaugs pasirūpinkite gauti "Laisvė" kuodaugusia skaitytojų. "Komišeno" šį mėnesį nebus. Visi tie penki doleriai turi atplaukti į "Laisvė" kasp. Subruskite visi, draugai. Žinote, kad mūsų padėtis yra sunki. Įtampla te visas spēkas. Dabar jau niekas negali pasitenkinti, kad "Laisvė" perbrangi. Šį mėnesį ji jau bus perpig.

Kiekvieno miesto draugai lai pasirūpina pasigauti agentas per visus stotbas, kur tik gyvena lietuvi. Reikalaukite iš "Laisvės" administracijos namerių del "pažūrėjimo", kuriuos galite išplatinti veltai. Pasirūpinkite, kad nebūtų nei vieno susipratusio lietuviu darbininku, kuris neskaitytų "Laisvės".

Francijos Komunistų Partijos Cent. Pild. Komitetas. Vokietijos Komunistų Partijos Cent. Pild. Komitetas. Cologne, Rugpjūčio, 26, 1922.

JULIUS JANONIS -- KLASIŲ KOVOS DAINIUS (Janonio Mirties Penketinems Paminėti.)

(Tąsa)

Ir jau užbaigia satyra, daugiau ant tų laikų svyruojančios inteligentijos (nors aplamai šios visos eilės daugiau taikomos į svyruojančius vadus — inteligentus, negu į darbininkų klasę), karčiais pašaipos žodžiais:

Mėgstam, kito veikimą papeikti, Mėgstame puikiai kalbėti dažnai, Daug sumanyti, bet nieko neveikti, Ir pasigirti, jog mes — milžinai!

Tuomet buvo žiaurais naudojimo gadynė. Ir todėl, poetas, jau tuomet visa širdžia buvęs naudojimų ir skriaudžiamų pusėje, skundžiasi:

Gilių dailės vaizdų sutverti aš negali, Nes visados Kaip tik imu klausytis saulės spindulių Slaptos maldos, Aš išgirsiu slepiamų naudojimų žmonių Dejavimus Ir vieton įspūdžių linksmų ir malonių, Juntu skausmus. Ir stoja prieš akis išblyškusi veidai, Niūrus būrys, Ir veržiasi širdin sunkių vargų vaizdai, Lyg sukury.

Ir nors poetas asmeniui gyvenime jautės nelaimingų ir jo visos dainos apie save, tai liudnumo ir nusiminimo dainos, bet kuomet jis prisimena darbininkų klasės nelaimes ir vargą, tai jis ūmai nutyla ir save už tokį silpnumą draudžia ir gėdina. Nes išties ką reiškia poetui jo asmeniui skausmai ir peršuliai su šitokių vaizdų:

Ar tu matei, kaip grįžęs iš dirbtuvės Namu šeiminyns tėvas rado Vaikus nemirusius iš bado, Ir kaip mergaitės — paleistuvės, Nors girtos su svečiais kvatoja, Širdį jaunų dienų raudoja? Ar tu matei?

Arba Ar tu matei Kaip alkanąją minią Nagaikomis kazokai vaikė; Ir gatvė lavonais nusejo? Ar tu matei? Ar tu matei Kaip beprotė motuše Basa bėgiojo vis kas rytą Į šilą, kur jos sūnus krito, Ir verkė apkabinius pušį, Ir asaromis žemę šlakstė,

METAM PRASLINKUS

Štai ir vėl pergyvenome vieną istorijos vienetą, vie- naujos ateities perspekty- nus metus. Ir vėl jau vos, kyla naujos užduotys. pradėdama agitacijos mėne- Šiandien sunku būtų suras- sį mėnesį mūsų klesinėj- ti bent menkiausia Ameri- brandos išbandymo. Savo eigoj, šis agitacijos mėnesis dar tik antras, bet ateitis tokiam mėnesiam neribota. Pereitų metų agitacijos mė- nėsio gražus vaisiai galvina mūmyse gausią ateities vil- tį, skatina mus darban. Ir mes nei kiek nedvejojame. kad šiemet suvalysime dar gauseni derlių, negu per- nai. Mes pradėdam šią agi- tacijos mėnesį pilni didžia- sio optimizmo, pilni neribo- to išspausdintų knygų repertu- arą, o mes pamatysime, kad paskesnės laidos knygų ne- rasime nei vienos, neturin- čios bendrumo su revoliuci- niu marksizmu. Ateities knygų leidimo programa ir- ganizacija, ji yra kle- ta. Ir todėl, mes visi sakviti, kad to- rinio kultūrinimo organiza-

Ir juokdamas po mišką lakstė? Ar tu matei?

O tai juk vaizdas, apimtas ne viena darbi- ninkų, ne viena jo dukterį-prostitutę ir ne viena beprotę-matušę ir todėl poetas, tai atmindamas, sako:

O, aš mačiau... Kol nemačiau to vaizdo, Laikiau skaudžia ir savo žaizda, Dabar gi supratau, kad mano Kančia — tai tik kančios šešėlis; Kad mano skurdas — lašelės Prieš visų skurdo okeaną.

Jei neskaityt Janonio "grynai poetinių" ku- rinių, kuriuos perdėm aiški klasinė linija, kuri tvirtėja ir aiškėja, pačiam poetui politiniai brestant, tai mes Janonio kurinius galim paskir- styti į tris svarbiausias rūšis: propagandiniai ku- riniai, agitaciniai kuriniai ir teoretinės ateities dainos.

Daugiausia vietos ir laiko poetas skiria pro- pagandai — poeto propagandai. Štai jis "Tyloj dramoj" piešia puikią pava- sario gamtą, lakstutės čiulbėjimą, rumų muziką bet čia pat paraleliai rodo į darbininko beže- mio padėtį—

O jis... seniai be darbo jis Neturi duonos, bada kenčia Ir žuva jam monka viltis.

Ir rušėiais žodžiais poetas gieda:

Sotiems gamta svajones tveria, Skaidrion vilioja ateitin, O jis... ant kalno virvė veria, Nes badas stumia jį mirtin.

Kapitalistinėj sistemoj jau net ir pats dar- bas — darbininkui yra neįveigiamu blogu, ne jis neša jam greitą mirtį, kapitalas yt silbinas ar siabūnas, kurs geria darbininko kraują. Pa- ti fabrika — tai baisenybių vieta, jų švilpimas — tai pikty smėklių staugimas, mašinos — tai darbininkui žudyti ir jo kraujui surbti, įran- kiai. Visa tai persikeis socialistinėj tvarkoj kuomet darbas taps palaimintu ir, didžioje Ita- lijos utopininko Tomo Kompanelos pranašingais žodžiais betariant, eis visis miestų ir sodžių bendromenė-komuna vėliavomis nesina, muzikos orkestrams pritariant—nes tai eis palaimintoji Darbo dirbtų. Bet mes dabar gyvename Siaub- būno-kapitalo valstijoje ir jo nelaisvėj, ir todėl, ir poetas savo "Darbo karluomene" teikia mums ve kokį šurpulingą dabarties vaizdą: (Toliaus bus.)

se, jeigu "Vilnius" admini- stracija būtų išpildžiusi su mumis padarytą sutartį. Ten kas nors yra blogo su "Vilnius" administracija. Markso knygelių vertėjas mus irgi neapsakomai su- trukdė: jeigu vertėjas būtų pagaminęs vertimus į laika, tai Markso knygelės jau se- niai būtų buvę gatavos ir perskaitytos. Bet, "geriau vėliau, negu niekad", sako patarlė.

Kalbu apie šiuos dalykus ne todėl, kad norėčiau tei- sinti Pild. Komitetą ar ka- nors kaltinti. Tikiu, kad ir- čion paliešti draugai ar istaigos ne bloga tendencija supras mano mintį. Kalbu tai todėl, kad būnant prie organizacijos vairo tenka susidurti su dalykais, kurie visus narius apeina; todėl ir noriu pasidalinti su na- riais tuo prityrimu.

Su pasitenkinimu itin rei- kia konstatuoti faktą, kad šiemet mum pavyko įsteigti gana gera susisiekimą su užsienio draugais. Su Lie- tuvos ir Rusijos draugais mūsų santikiai kuogeriausi. Jie mus remia kiek galėda- mi rankraščiais. Šiemet rankraščių krizio ir buvo iš- venota tikrai ačiu Europos draugam. Už tai mes turī- me jiems atsisteiti medžiagi- ne parama. Draugai Kap- sukas, Angarietis, Aušrotas, Vilbinas ir kiti, tai mūsų karščiausieji rėmėiai.

Kalba apie užsienius ne- būtų pilna, nepaminėjus apie Škotijos draugus. Jie visuomet buvo mūsų prie- teliai, o dabar jie pradėjo or- ganizuoti ALDLD. kuopas ir Anglijos lietuvių koloni- jas. Nors tos kolonijos lie- tuviais neskaitytingos, bet vis- tik manoma, kad bus gali- ma sutraukti organizacijon kelis šimtus narių. Be to, užmezgimas organizacijon- rvišiu tarp dviejų kontinen- tų turi neapsakomos mora- lės svarbos.

Su Amerikos darbininkų (ne tik lietuvių) organiza- cijom sugyvenam kuoge- riausiai. Mūsų kuopos su- rinko tūkstančius dolerių Rusijos baduolių šelpimo ko- mitetui (Friends of Soviet Russia). Mes visais gali- mais būdais remiame Lietu- vos Draugų Atstovybės Fonda, kuris teikia medžia- ginę paramą Lietuvos drau- gam, kovojantiem už prole- tariato reikalus ir pačios Lietuvos laisvę. Mes išpa- tinome tūkstančius ekzem- plioriu svejtomomis kalbomis knygelių, kurias mum pri- siuntė Europos draugai ir už kurias mes užmokėjom.

Su LMPSPA. Pild. Komite- tu, tiesa, mūsų santikiai bu- vo nerenergišausi. Mat, pa- matinis skirtumas tarp mū- su buvo tarptautinėj orien- taciai: mes užėvrėme ir rė- mėme Amerikos Darbininkų Partija nuo nat jos isikūri- mo, o LMPSPA. Pild. Komite- to narės buvo priešingos tai partijai; jos rėmė kokia- tai niekam nežinoma "Dar- bininkų" Sąjunga. Čion ir praisidėjo šnairavimas. Tas nerisimė i kuonas, kuriose jėm prasidėjo ginčai periau sakant žūt būtinė kova. Bet su didžiama progresiščių

Susivienijimo kuopų mūsų diktuotais. Prieš "Laisvę" irgi buvo varoma panaši protestų ir boikoto kampa- nija. Žinoma, tie protestai nei kiek neatstūmė Pild. Komite- to nuo pasirinkto kelio: jie dar labiau užgrūdino jį toj kovoje. Nei vienas Pild. Komiteto narys, kuris tik tada stoji už ADP., šian- dien nesigraudina ir nesig- gaiili padaryto savo žings- nio. Jeigu jisai būtų svy- ravęs tokiu svarbiu darbi- nikiškąs vienybės klausiu- (Tąsa ant 4-to pusl.)

Mes negalėjome remti nei LMPSPA. Pild. Komiteto su- vertto Lietuvos Politinių Kalinių Gelbėjimo Fondo, kaip įstaigos, įkurtos va- daujantis tam tikrais frak- ciniais motyvais. Mes iš- jome prieš tą fondą. Dabar ir patsai progresiščių Pild. Komitetas pamatė, kad ta- sai jų fondas, tai buvo "ne- normalis kūdikis" ir pačios jį likvidavo. Neseniai kal- bamasai progresiščių komi- tetas buvo paskelbęs tulą in- sinuaciją prieš ALDLD. Ži- noma, reikėjo jį tuoti tin- kamą atsaką, nors, gal būt, progresiščių komitetui ir nevisai malonu. Už tai jos pačios save turėtų kaltin- ti.

Šiemet ALDLD. pergyve- no didžiausią krizį visoj savo istorijoje. Jau pereitų rinki- mu laiku buvo vedama žūt- būtinė kova tarp racionalių elementų, kurie palaikė Ko- minterno tarptautinę politi- ka, ir tarp besiformuojan- čio "ekstra-kairiųjų" spar- no, kaip jie tada buvo va- dinami. Laisviško ALDLD. maršimo klausimas, kuo ta- da "kairieji" buvo kaltina- mi, stovėjo dienos eigoj. Rinkimus į Pild. Komiteta laimėjo racionaliai elemen- tai, arba, kaip juos tada pravardžiavo, "centristai", apart vieno "kairiojo", ku- ris pateko Pild. Komitetan. "Laisvės" metiniam dalini- ku suvažiavime "kairieji" irgi pralaimėjo visas pozic- cijas. Per Kalėdas susitvė- rė Amerikos Darbininkų Partija. ALDLD. Pild. Komitetas pirmame savo po- sėdvi užėvrė tą partija, kai- mo Amerikos proletariato viešojo darbo vada, ir ra- čino visas kuopas remti ia. Po šiu visu ivykiu prasidėjo tikras kovų žiausias karas: "kai- rieji" ikūrė savo laikraštį, kad sekminiau kovoms su racionalistais. Apskričių konferencijos ir kuopų su- sirinkimai tapo mūsų are- na. Trukšmo būdavo dau- giau, negu reikia. Nemaža tokių susirinkimų tapo išar- dvi. Kartais prisiedavo "kairiųjų" sauliai darviti nusileidimu, nors jie buvo visai neskaitytingoj mažu- moi, kad tik neišardytų su- sirinkimų, kaip pav., Antro- jo Apskričių konferencijoje. Visos "kairiųjų" vienetos ir atskiri nariai buvo in- struktuojami rašyti protės- tus prieš Pild. Komiteta, kad pastarasis užgyrė A. D. Partija, nors ir nevertė na- rius jai priklausyti. Centras buvo per kelis mėnesius bombarduojamas tokiomis protestais, vien centro pa-

se, jeigu "Vilnius" admini- stracija būtų išpildžiusi su mumis padarytą sutartį. Ten kas nors yra blogo su "Vilnius" administracija. Markso knygelių vertėjas mus irgi neapsakomai su- trukdė: jeigu vertėjas būtų pagaminęs vertimus į laika, tai Markso knygelės jau se- niai būtų buvę gatavos ir perskaitytos. Bet, "geriau vėliau, negu niekad", sako patarlė.

Kalbu apie šiuos dalykus ne todėl, kad norėčiau tei- sinti Pild. Komitetą ar ka- nors kaltinti. Tikiu, kad ir- čion paliešti draugai ar istaigos ne bloga tendencija supras mano mintį. Kalbu tai todėl, kad būnant prie organizacijos vairo tenka susidurti su dalykais, kurie visus narius apeina; todėl ir noriu pasidalinti su na- riais tuo prityrimu.

Su pasitenkinimu itin rei- kia konstatuoti faktą, kad šiemet mum pavyko įsteigti gana gera susisiekimą su užsienio draugais. Su Lie- tuvos ir Rusijos draugais mūsų santikiai kuogeriausi. Jie mus remia kiek galėda- mi rankraščiais. Šiemet rankraščių krizio ir buvo iš- venota tikrai ačiu Europos draugam. Už tai mes turī- me jiems atsisteiti medžiagi- ne parama. Draugai Kap- sukas, Angarietis, Aušrotas, Vilbinas ir kiti, tai mūsų karščiausieji rėmėiai.

Geriausieji Cigaretai

TELEPHONE: STAGG 8832. Dobrovoliskis & Radzevicius

GRABORIAI-UNDERTAKERS LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI. ISBALSAMUOJAM IR LAIDOJAM NUMIRUSIUS ANT VISOKIU KAPINIU. 456 LORIMER STREET tarp Grand ir Maujer gatvių BROOKLYN, N. Y.

Pasarga Detroito Lietuvių ms Darbininkams. Cia randasi dvi lietuviškos apšvietos, kuriose galima pirkti vaiztus daug pralaimėsim kainai, negu kur kitur, ypač dabartiniam krizio laikui. M. A. KISHON, Aplikavimas Savitinkas. 8701 JOS. CAMPAU AVE. ir 5048 CHENE ST. — DETROIT.

KAIP IR KOKIU BUDU ATSIKADO PINIGAI?

Daugelis iš mūsų praleidžiame išties valandas, kaip kada net ir išties dienas diskutavimui to klausimui; kaip ir kokiu būdu atsirado ant pasaulio pinigai ir kas nustato jų vertę? Tas klausimas yra gana svarbus, todėl būtinas reikalas yra kiekvienam lietuviui darbininko ir darbininkės susipažinti su juo. Teisingai išrūti tas klausimas jokių mokyklų nelankiusiems lietuviams darbininkams iki šiol buvo gana sunku, nes lietuvių kalboj nebuvo tinkamų rankvedžių. Dabar jau tas keblumas prašalintas. Dabar, kurie tikrai žingeidaujate tuo klausimu, kaip ir kokiu būdu atsirado pasaulij pinigai ir kas nustato jų vertę, tai kuogrečiau nusipirkite naujai išėjusią lietuvių kalba knygą [ZANGA] POLITINĖ EKONOMIJA. Kas tikrai perskaitys tą knygą, tam jau nereikės daugiau sukli galvą apie pinigų atsiradimą ir jų vertės nustatymą. Toj knygoj aiškioj ir trumpoj formoj yra išdėstyta, kaip ir kokiu būdu atsirado ant pasaulio pinigai ir kas nustato jų vertę, taip, kad ir mažiausiai suprantantis politinę ekonomi- ją darbininkas lengvai galės suprasti apie pinigų atsiradimą ir jų vertybės nustatymą. Knyga [ZANGA] POLITINĖ EKONOMIJA yra parašyta garsaus rusų ekonomisto A. Bogdanovo ir susideda iš 240 puslapių. Knygos kaina puikiais audimo viršeliais ir auksinėmis raidėmis tikrai \$1.50. Užsakymus ir pinigus siųskite šiuo adresu: "LAISVĖ", 46 TEN EYCK ST., BROOKLYN, N. Y.

Skausmus ir gėlimus nuotildo

DRAUGAS REIKALĖ

Į PILIAVĄ Per Hamburgą. Nežklūduant Lenkų Koridoriaus Puikiais Nauji "O" Garlaiviai OROPESA Rugsėjo 30, Lapkr. 4 ORBITA Spalio 14, Lapkričio 29 ORDUNA Spalio 21, Gruodžio 20 (Tiesiai į Hamburgą) Visos atskirtos klijotos. Nėra extra mokėsių.

ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY Sanderson & Son, Inc., Agents 26 BROADWAY, NEW YORK 117 W. Washington St., Chicago Arba has vietinį įraškorčių agentą

SEVEROS GYDUOLES UŽLAIKO SEIMYNOS SVEIKATĄ.

Astrus Skausmų ir reumatisko uždegimo galima pasekmingai išgydyti su

Išlikimas linimentas. Geras vaistas dėl susimusimo, išsukimo, finimo, raumenų šyvuimo, skausmus sferose ir šonuose. KAINA 30 IR 60 CENTAL. Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA. Bell Phone — Poplar 7645.

A. Stankus Geriausias Lietuvių GRABORIAI 1023 Mt. Vernon St. PHILADELPHIA, PA.

LAIDOJŲ NUMIRUSIUS ANT VISOKIU KAPINIU TIK UŽ 100 DO. Duodu grabą, karvą, automobilį ir išv. nuo pat pradžio iki pabaig patarnavimą tik už 100 dolerių.

METAM PRASLINKUS.

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

mu, kaip ADP. užgyrimas, tasai komitetas nebūtų ver- tas savo vardo, tai būtų sa- vo vietos karikatūra. To- kia "bepartyvė" pozicija m- tum tada piršo "kairieji", net vienas Pild. Komiteto narys. Mes jiems sakėm, kad ši organizacija nuo pirmos savo susivėrimo dienos aiš- savo susivėrimo dienos nie- kad nesidangstė "beparty- vumo" skraiste ir ji negali būti bešalė A.D.P. link.

Šiandien jau net didžiau- siam skeptikui aišku, ka- mūsų tuo klausimu, kaip ir kitais klausimais, užimta pozicija, tai buvo vienintė- liai teisinga pozicija. Pra- slinkus keliems mėnesiams, pasigrūmus gyvenimo ban- gose, net sąžiningai buvę opozicijos draugai pamatė tą tiesą ir prisidėjo prie mūs. Jie taipgi įstojo į A. D. Partiją, prieš kurios es- mę taip protestavo. Tuli sugrįžusieji draugai stėjo A. D. Partijon nuosirdžiais tikslais ir sąžiningai jai dir- ba; tuli priėmė jos progr- mą su rezervacijom, o dar tuli įstojo A. D. Partijon tik- tai būtinumo sąlygų verčia- mi ir nors jie šiandien joi yra, bet tai partijai naudos iš jų tik tiek, kad jie pasi- traukė iš aktingų jos prie- šininkų. Toji pastaroji su- grįžusiųjų draugų kategori- ja absoliučiai nieko nedirba partijos naudai.

Tas pats ir A. L. D. L. Draugijoj; sugrįžusieji iš opozicijos draugai ne visi nuosirdžiai dirba organiza- cijos naudai, nekaltant jau apie padvigubinto darbo reikalą, kad atitaisius bent dalinai tą žalą, kurią pri- dirbo opozicijoj būdami. Apatija, pasyvus merdėji- mas — niekam naudos ne- neša; reikia aktingo darbo.

Dalis mūsų organizacijos narių dar ir šiandien laikosi opozicijos. Vienok tai tokia neskaitytina narių dalis, kad vargu verta ir kalbėti apie juos. Savo didžiumoj, tai žmonės, kurie nežino ko jie nori, arba, geriau sakant, suklaidinti žmonių, nežinan- čių ko nori. Mūsų uždutis, tai aiškinti eiliniam nariam jų vadų demagogiją ir jų anarcho-menševistines ten- dendijas; traukti tuos na- rius prie savės. Gi su jų vadais — neverta nei kalbė- ti, iki jie patys sužinos, kad jie nežino, ko jie nori.

Kalbamasai opozicijos žy- gis A. L. D. L. Draugijai pridirbo daug daugiau blė- dies, negu avantiura Liut- kaus 1919 m. Tada, mat, rei- kalas buvo tikslai su keletu avantiuristų grobuonių. Or- ganizaciją tas incidentas palietė tik tiek, kad tie žmo- nės palaidojo du tūkstan- čių dolerių organizacijos pi- nigų. Gi šiemet pozicija nepadarė jokios medžiaginės žalos, nes prie izdo negalė- ti prieiti, bet pasėjo neap- sakomai didelę demoraliza- ciją narių tarpe. Pašalini- mui tos demoralizacijos rei- kės daug darbo įdėti. Ape- tai itin turėtų pagalvoti su- grįžusieji buvę opozicijos draugai.

Per agitacijos mėnesį parodykime, kad mes moka- me dirbti, ne tik frakcijose kovoti. Kiekvienas stokime ant kojų, užmiršę netolimos praieities vaidus. Pasisteng- kime, kad šiuos metus už- baigtume su dešimčia tūk- stančių narių.

Kur tik nepasisuksime, darbo visur daugybė: Rusi- jos šelpimo klausimas dar nelikviduotas, jįsai turi eiti visu smarkumu. Nors duonos siuntimas gal ir pa- siliaus, bet, šiek tiek nuvei- kus badą, atsidaro naujos kovos laukas, ekonominis Rusijos atsteigimas ir plė- tojimas. Reikia ten siųsti kuodaugiausiai mašinų, įvairių įrankių. Tam pini- gai būtina reikalingi. Rei- kia šelpti Lietuvos kovojan- čius draugus, kurie kencia buožių bastilijose. Tam tikslui reikia rinkti pinigų į Lietuvos Draugų Atstovy- bės Fondą, kuris rūpinasi Lietuvos politiniais kanki- niais. Amerikos politinių kalinių skaitlius irgi kas- dien didėja: nauji areštai sparčiai kelia Amerikos po- litinių kankinių skaitlių. Reikia rinkti aukų į Naci- onalį Apsigynimo Fondą. Turime dar ir streikių, reikalingų pagelbos.

Iš čion sumunėtų darbų, turime kuodaugiausiai steng- tis praplatinti savo dar- bininkų sąspaudą. "Laisvė" penkis kartus (penktadė- niais) išeis specialiai pa- švesta ALDDL. reikalams. Paskleiskime tuos numeris tūkstančiais. Rašykime, kas tiktai galime, į tuos nume- rius: straipsnių, korespon- dencijų. Rinkime mūsų laikraščiam skaitytojus, mės tik iš jų tie laikraščiai pa- silaiko. Mes juk turime sa- vo "Laisvę", "Vilnį", "Mo- terų Balsą", Yra iš ko pa- sirinkti. Skotijos "Rankplė- nis" ir Lietuvos draugų li- teratūros irgi nereikia už- miršti. Be to, turime savo ALDDL. senesnės laidos kny- gų. Jas reikia paskleis- ti tarp lietuvių darbininkų. Yra senosios LSS. gerų lei- dinių. Išgykime jų.

Rengkime šį mėnesį ku- daugiausiai prakalbų, pa- skaitų, susirinkimų ir šiaip propagandinių pramogų. Veikiausiai, bus tokių vietų, kurios negaus kalbėtojo ar prelegento. Ten surengkime bent šiaip skaitlingus drau- gų susirinkimus ir svarsty- kime savo reikalus. Lai- daugiau prasilavinę drau- gai bando šį tą pakalbėti ar paskaityti. Veskime agita- ciją už ALDDL. Reikalau- kime, kad kalbėtojai, apart klesinės propagandos, agi- tuotų ir už mūsų organiza- ciją, kad ta kryptim nebūtų nesmagumų šiemet, kaip kad buvo pernai su tūlais kalbėtojais, kuriems rengėjai turėjo statyti ultimatumus.

Kad mūsų darbas būtų našesnis, visur veikime su- tartyje su A. D. Partijos ir LMPA. kuopom. Demons- trukime visur klesos soli- darumą.

A. Petrika,
ALDDL. Pirm.

Moralybė yra vien sapnas, akademinė diskusija, bet grožė yra tikrenybė.

MŪSŲ GALINGAS APŠVIETOS ĮRANKIS

Su 1 d. spalio prasideda Agi- tacijos Mėnesis mūsų didžiulės apšvietos organizacijos — Ame- rikos Lietuvių Darbininkų Lite- ratūros Draugijos. Metai laiko atgal per agitacijos mėnesį mes sutraukėme milžinišką skaičių lietuvių darbininkų. Pereitų mė- ų agitacijos mėnuo davė gerų vaisių. Nėr mažiausios abejonės, kad ir šių metų agitacijos mė- nuo dar geriau pavyks.

Pradžiam agitacijos mėnesį, mes galime pasidžiaugti, pasi- diaugti, kad į tokį trumpą lai- ką, į šešius metus, mes, revoliu- niai darbininkai, išauklėjome tūkstančius lietuvių darbininkų, kurie šiandien darbe lieja kruviną prakaitą, puosia pasau- rankpelių, Literatūros Draugi- ja.

Šiandien pasauly jokių kitų lietuvių sriovių, kurios tu- rėtų literatūros organizaciją, galinčią susilyginti su mūsų, rankpelių, Literatūros Draugi- ja. Tik pažvelgkime į Amerikos lietuvių gyvenimą. Klerikalai turi po savo globa keles dešim- tis tūkstančių darbininkų, tam- sybės aukų. Kunigai ir jų sė- rai visokiais būdais išvilioja iš- tamsių proletarų sunkiai už- dirbtus centus, Kasmet, vargšai, klerikalai darbininkai, per savo nesupratimą sukrauna tiems aukšnio dievo garbintojams tūkstančių tūkstančių dolerių. Bet ar tie juodvarniai klerika- lai už tuos pinigus išleidžia nors savo "mokslo" knygy, kiek iš- leidžia knygy ALDDL. įvairiais darbininkų klausimais ir socia- lizmo-komunizmo mokslo aiški- nimu? Ar klerikalai turi litera- tūros (knygų leidimo) draugi- ją, kuri būtų didumo nors iki kelių mūsų ALDDL? O kleri- kalai, rodosi, turi "spėką", tu- ri šimtus parapijų ir dešimtis tūkstančių pavergtų katalikų darbininkų. Rodosi, su tokia spėka jie turėtų kad ir savo rūšies knygy leidime mus prak- lemti. Bet taip nėra, nes kuni- gam ir jų sėbrams daugiau rū- pi doleris, negu išleidimas kny- gos, kad ir savo dvasioj. Jie iš- leidžia vieną kitą brošiuraitę apie tikėjimą, apie peklą, vel- nius, šyčių ir gana. Leidimas mokslinių knygy jiems nerūpi. Ir kaip gi jie čia rūpinsis iš- leisti tokias knygas, kuomet jie deda visas juodąsias spēkas temdinimui savo pasekėjū—dar- bininkų katalikų. Klerikalaiška šaika, kuri, pasidėkavojant dau- gelio darbininkų nerangumui ir tamsumui, turi pavergus tūk- stančius rankpelių, neturi joki- kio prakllesnio siekio, jokios idėjos, apart prisigaudymo auk- so ir sidabro. Ir todėl jie yra kūdikiiai prieš mūsų varomą kultūros ir apšvietos darbą.

Tautininkų sriovė taipgi ne- gali susilyginti su mumis kny- gų leidime. Jų knygy leidimo organizacija — Tėvyinės Mylė- tojų Draugija — jau yra pusė- tina sena. Rodosi, ji jau išgy- vavo ketvirtą dalį šimto metų. Bet per tą laiką ji, tik senėjo, o vaisių nedavė nei dešimtos dalies savo tautiškam judėjimui, kiek davė vaisių ALDDL. dar- bininkiškam judėjimui. Jau dar- bar ta tautininkų organizacija baigia uždusti, o mūsų litera- tūros draugija kas dieną plečia šaknis į lietuvių darbininkišką suvisuomenę. T. M. D. organiza- cijos, kaip jos centro sekreto- rių skelbia, yra tik 635 pilnai užsimokėję nariai. Jau per ke- lis metus ji neišleido jokios knygos. Tai taip laipsniškai miršta tautininkų neva apšvie- tos organizacija.

Apie menševikus galime tiek pasakyti, kad jiems užgriebus nuo mūsų LDLD. organizaci- jos apie \$2,000 ataitiko veik- tų, kaip tam Judošui su gautais 30 grašų už pardavimą Kristaus. Tiesa, menševikų ly- deriai — Lutkus, Grigaitis, Michėlsonas ir kiti — nepasiko- rė, kai Judošius. Bet jų LDLD. ne visi jie aktyviai darbuojasi atskala pasikorė. Jų ta, neva,

LDLD. organizacija, yra negy- vas lavonas. Ji neišleido nei jokios knygos. Nėra joi jokio veikimo.

Žodžiu sakant, prie mūsų, re- voliucinių darbininkų, Literatu- ros Draugijos veikimo ir knygy leidimo negali prisilyginti nei mūsų katalikiški ir tautiški buržuajai, kuri yra turtingi ir da- vis viešpatauja ant tūkstančių lietuvių darbininkų.

Kodel ALDDL. taip smarkiai auga į milžinišką organizaciją, pralenkdamas visas lietuviškų buržujų ir socialburžujų pana- šias knygy leidimo organizaci- jas? Todėl, kad jū sklaidžia ap- švietą pastatymui darbininkų pasaulio, tokio pasaulio, kuria- me nebus išnaudojimo, skurdo, vargo ir kančių tai daliai žmo- nių, kurie šiandien darbe lieja kruviną prakaitą, puosia pasau- rankpelių, bet patys nieko neturi. Prie mūsų orga- nizacijos dedasi vis daugiau dar- bininkų spēkų todėl, kad jos tikslai darbininkiški, praklini, viltingi skaisčios ateities. Joje veikimas yra gyvas, nes ji tu- ri pasibrėžusi pastatyti komu- nistinį gyvenimą ant grivėsių besibaigiančio kapitalistinio gy- venimo. Ji daug žada ir duoda darbininkams, todėl su kiekvie- na diena prie jos prisideda lie- tuvių darbininkų iš katalikų ir tautininkų pusės. Atėję į šią organizaciją, tie darbininkai į- gauna klasinio susipratimo, į- gauna apšvietos ir gauna įkvė- pimo kovoti už skaistesnį gy- venimą, už darbininkų civiliza- ciją, mokslą ir kultūrą.

Darbininkai bėga iš po įtakos klerikalų, tautininkų ir social- buržujų dėl to, kad klerikalizmo, tautizmo ir menševizmo didžiau- sias idealas yra palikti supu- vsių buržuazinę sistemą, kuri laiko pavergusi milijonus darbi- ninkų. Darbininkai nors pavoli- liai pradeda praregti viens po kitam, kad minėtų "izmų" ide- ja yra nusenuši, supuvusi, vi- siai neatsako darbininkams. To- kie Kemešiai, Grigaitiai ir Tau- tininkų šulai patsidavę kapi- talistams su kūnu ir dūša, (jei kurie jų "turi" ją).

Kurie darbininkai dėl tamsu- mo dar vis seka paskui kunigė- lius arba "bedievius" tautinin- kus ir socialburžujus, — tie darbininkai ten nesudaro jokio veikimo. Ir ką gi jie ten veiks? Jie nors nežino, nejaučia, bet kaip jį natūralis gyvenimas neskatina jų veikti, kadangi jų pačių jausmai nujaucia, kad buržuazinė ideja nežada jiems laimingesnio gyvenimo, bet priešingai.

Pas mus eina veikimas už darbininkų buvo pagerinimą. ALDDL. kuopos rengia prakal- bas, diskusijas, paskaitas ir prelekcijas. Visi tai rūšim dar- bininkų klausimui. Prie to ku- opos renka aukas ir aukvoja strei- tinai sena. Rodosi, ji jau išgy- vavo ketvirtą dalį šimto metų. Bet per tą laiką ji, tik senėjo, o vaisių nedavė nei dešimtos dalies savo tautiškam judėjimui, kiek davė vaisių ALDDL. dar- bininkiškam judėjimui. Jau dar- bar ta tautininkų organizacija baigia uždusti, o mūsų litera- tūros draugija kas dieną plečia šaknis į lietuvių darbininkišką suvisuomenę. T. M. D. organiza- cijos, kaip jos centro sekreto- rių skelbia, yra tik 635 pilnai užsimokėję nariai. Jau per ke- lis metus ji neišleido jokios knygos. Tai taip laipsniškai miršta tautininkų neva apšvie- tos organizacija.

Apie menševikus galime tiek pasakyti, kad jiems užgriebus nuo mūsų LDLD. organizaci- jos apie \$2,000 ataitiko veik- tų, kaip tam Judošui su gautais 30 grašų už pardavimą Kristaus. Tiesa, menševikų ly- deriai — Lutkus, Grigaitis, Michėlsonas ir kiti — nepasiko- rė, kai Judošius. Bet jų LDLD. ne visi jie aktyviai darbuojasi atskala pasikorė. Jų ta, neva,

LDLD. organizacija, yra negy- vas lavonas. Ji neišleido nei jokios knygos. Nėra joi jokio veikimo.

LDLD. organizacija, yra negy- vas lavonas. Ji neišleido nei jokios knygos. Nėra joi jokio veikimo.

desnio veikimo. Jei mes kiek- vienas veiksime, tai greitai a- teityje išauklėsime šią organi- zaciją iki 20,000 narių. Ir dar toliaus turime žengti — turime išplėsti į savo pusę visus sukla- dintus darbininkus iš kunigy ir visokių tautininkų įtakos. Ta- tai' nebus sunku padaryti, jei mes tik aktyviausiu veiksime.

Išleidome jau 10 leidinių dar- bininkiškų knygy, daugiausiai marksizmo aiškinimo klausimais. Kasmet nariai vis gauna po daugiau knygy. Jos visos at- sieina daug pinigų. Bet tūkstan- čiai mūsų narių nepasijunta, kaip sudeda po kelis centus; ir tie mūsų sudėti centai sudaro nemažą sumą pinigų, kuriuos mes mokame naudoti labai ekonominiiai ir todėl galime iš- leisti kelias knygas į metus. Tai ką reiskia mūsų organizuo- ta spēka.

Matydami geriausius vaisius ALDDL. darbuotėj, mes turime šilares agitacijos mėnesį pa- daryti prizadą dar aktyviau veikti šioj organizacijoj ir ki- tose darbininkų organizacijose, idant kuoplačiausiai paskleidus tarp darbininkų geriausius ko- vos būdus, kaip galima greičiau pasiliuosuoti iš pragariš- kos kapitalistinės vergijos.

J. Siurba.

IŠ CENTRO RAŠTINĖS

Su pirmą dieną spalio prasi- deda ALDDL. agitacijos mėne- sis. Tai jau stojame į antrą darbmetę mūsų organizacijos istorijoj. Pirmas ALDDL. agi- tacijos mėnesis atsilbuvo peritų metų spalio mėnesį. Jis davė mūsų organizacijai džiuginan- čias pasekmes. Tame mėnesį įsikūrė virš dvidešimts naujų kuopų. Gauta didelės būrys nau- jų narių; išplatinta daug litera- tūros ir surinkta nemažai au- kų darbininkiškiems reikalams. Tuo pačiu darbo programu ir šiais metais pradėdame ALDL. D. agitacijos mėnesį. Karš- čiausiu paraginimu kreipiamės į visus ALDDL. narius stoti į darbą agitacijoj už ALDDL. Kiekvienas Draugijos narys privalo šiame mėnesį prikalti bent po vieną naują narį prie Amerikos Darbininkų Lite- ratūros Draugijos. Visomis spēkomis platinkime darbinin- darbininkai ten nesudaro jokio veikimo. Ir ką gi jie ten veiks? Jie nors nežino, nejaučia, bet kaip jį natūralis gyvenimas neskatina jų veikti, kadangi jų pačių jausmai nujaucia, kad buržuazinė ideja nežada jiems laimingesnio gyvenimo, bet priešingai.

Pas mus eina veikimas už darbininkų buvo pagerinimą. ALDDL. kuopos rengia prakal- bas, diskusijas, paskaitas ir prelekcijas. Visi tai rūšim dar- bininkų klausimui. Prie to ku- opos renka aukas ir aukvoja strei- tinai sena. Rodosi, ji jau išgy- vavo ketvirtą dalį šimto metų. Bet per tą laiką ji, tik senėjo, o vaisių nedavė nei dešimtos dalies savo tautiškam judėjimui, kiek davė vaisių ALDDL. dar- bininkiškam judėjimui. Jau dar- bar ta tautininkų organizacija baigia uždusti, o mūsų litera- tūros draugija kas dieną plečia šaknis į lietuvių darbininkišką suvisuomenę. T. M. D. organiza- cijos, kaip jos centro sekreto- rių skelbia, yra tik 635 pilnai užsimokėję nariai. Jau per ke- lis metus ji neišleido jokios knygos. Tai taip laipsniškai miršta tautininkų neva apšvie- tos organizacija.

Apie menševikus galime tiek pasakyti, kad jiems užgriebus nuo mūsų LDLD. organizaci- jos apie \$2,000 ataitiko veik- tų, kaip tam Judošui su gautais 30 grašų už pardavimą Kristaus. Tiesa, menševikų ly- deriai — Lutkus, Grigaitis, Michėlsonas ir kiti — nepasiko- rė, kai Judošius. Bet jų LDLD. ne visi jie aktyviai darbuojasi atskala pasikorė. Jų ta, neva,

LDLD. organizacija, yra negy- vas lavonas. Ji neišleido nei jokios knygos. Nėra joi jokio veikimo.

LDLD. organizacija, yra negy- vas lavonas. Ji neišleido nei jokios knygos. Nėra joi jokio veikimo.

LDLD. organizacija, yra negy- vas lavonas. Ji neišleido nei jokios knygos. Nėra joi jokio veikimo.

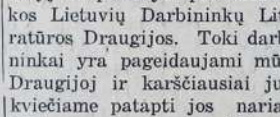
šas keturias knygas aplaikys Draugijos nariai už šiuos me- tus. Šių knygy leidimo progr- mą reikia išaiškinti tiems dar- bininkams, kurie dar nėra na- riais ALDDL. Reikia įtempti visas spēkas, kad tas knygy lei- dimo programą nesusistabdytų. Tai reikia dirbti. Gauti kuoda- gausia naujų narių ir organi- zuoti naujas kuopas. Jei žinote miestelį, kur būt galima suorga- nizuoti ALDDL. kuopą, o patys negalite ten nuvykti, tai pri- duokite Centro Sekretoriui bent vienos ypotos adresą iš to miestelio. Šiame mėnesį mes pri- valome išjudinti visa plačią dar- bininkišką dirvą. Juk dar dau- gybė yra dorų bepartyvių žmo- nių, kurie visame kame pri- taria darbininkiškai idėjai, bet kurie dėl savo nerangumo kol kas nėra nariais ALDDL. Mes pri- valome juos surasti šiame mė- nesį ir prirašyti prie Ameri- kos Lietuvių Darbininkų Lite- ratūros Draugijos. Toki darbi- ninkai yra pageidaujami mūsų Draugijoj ir karščiausiai juos kviečiame patapti jos nariais. Bėdos mes turėjom ne iš bepar- tyvių žmonių, bet iš partyvių lietuviškų šeimamų — sma- lavirijų "džianbambinio" tipo. Tos tai rūšies partyviški asme- nys daro kliūčių Draugijos veiki- mui. Bet šiaip jau sąžiningi žmonės, kurie betgi pritaria darbininkų judėjimui, buvo ir tebėra veiklys ir naudingi AL- DLD. nariai. Juo daugiau mes turėsime jų savo tarpe, tuo la- biau augs mūsų Draugija ir stiprės mūsų darbininkiškos spēkos. Tad pakartodami kvie- čiame ALDDL. narius stoti į darbą gavimui naujų narių. Taip pat karščiausiai kviečiame visus tuos darbininkus dėtis prie ALDDL., kurie dar iki šiol nebuvoję jos nariais.

(Tąsa ant 5-to pusl.)

Phone Stagg 6012

Williamsburg Welding and Repairing Works

W. WARREN, Proprietor
101 SCHOLLS STREET
BROOKLYN, N. Y.

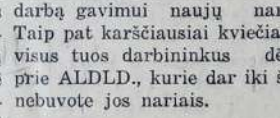
Taisoms visokių rūšių ir lū- bysių automobilius, pripildome re- sokius lūdinčius cilindrus, mē- rint, krėcio dūžio ir kaip lūdyti ir nebūdyti. Darbą atliekame su nau- gais mašinų įtaisymais. Pataisome ir padirbame naujas visas dalis, kurias yra lygia, kaip iš dirbtvės supū- toa.

VINAS DARBAS YRA GARANTUOTAS KAINOS PRIEMAMOS

Reikalui esant visuomet kreipkitės suaktyviau surodytu adresu

VISUOMENĖS ATYDAL

Praneši visiems draugams, kad aš apleidau vieną savo seną fotogra- fijų studiją, kuri buvo po num. 27 Bedford Ave., Brooklyn.

MOTIEJUS KICHAS

Lietuvis Fotografas
579 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Prie pat Lorimer St. ant Victoria
storu.

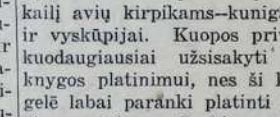
Telephone Stagg 4032

Dabar laikysiu tik VIENA foto- grafijų Studiją po numeriu 579 GRAND STREET.

Tai viena iš geriausių fotografijų reikalais kreipkitės pas mane šiuo adresu:

579 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Prie pat Lorimer St. ant Victoria
storu.

Telephone Stagg 4032

PETER SMITH

Real Estate Broker

54 Academy St.
NEWARK, N. J.

Pardodu namus ir butus, ab- line pinigais ant lengvų sąlygų ir duodu visokius patarimus atsilankantiems į šalį VELYKI. Visi lietuviai norinti įsigyti ko- kį nors nuosavybę, kreipkitės pas mane, o vieno met gausite gerą ir teisingą PATARNAVIMĄ

United American Lines Inc.

Hamburg American Line

JOINT SERVICE WITH

Is New York tiesiai į Hamburgą

Trečiausias susisiekimasis su Central. Europos priepilnūmū. LAIVAI IŠPLAUKIA KIEKVIENĄ KETVIRTĄ. Tuo doko 86 North River, 46 St. New York. 12 val. dienos Kąjutos su dviem, trim ir keturiom lovom ant vieno laivo. 4. Didelis vaigomasis kambarys. rūkymai kambariai ir ru- sūngas dekas dėl 3 klasės keliauninkų. Gardinimai "Harm- Bayern", "Wuertemberg" ir Mount Clay. Irgi tur kelias atakrų kajutų. LAIVAS RELIANCE IŠ PLAUKA Spalio 3 Du nauji 200,000 tonų, tritų brūny garvatv. "RESOLUT" ir "RELIANCE" išplauka pasivadundami kiekvieną ant- ceturgy su 1-os, 2-ros ir 3-čios klasės keliauninkais. Gavimui vietos kreipkitės pas mūs autorizot. agentus, arba UNITED AMERICAN LINES, Inc. 39 Broadway, New York

IS CENTRO RAŠTINĖS.

(Taša nuo 4-to pusl.)

2. "Samdomasis Darbas ir Kapitalas". Autorius Karolius Marksa. Kaina 15c. Pustl. 63. 3. "Sodžiaus Darbininkai ir Lietuvos Buožės". Autorius B. D. Kaina 20c. Pustl. 65. Taipgi aplaikėme antrą tomą "Lietuvos Revoliucinio Judėjimo ir Darbininkų Kovos Istoria". Autorius Z. Angarietis. Kaina \$1.50. Pustl. 460. Apart to, gavome pirmą siuntinį mokyklėms vadovėlių, kuriuos peržiūrėję paskelbsime jų vardus ir kainas. Imantiems kartu bent už 10 dol. minėtų knygų duodame ir nuosimtį. Tat skubinkitės, draugai, su užsakymais, Per Centro Sekretorių galite užsisakyti iš Lietuvos ar Rusijos darbininkų laikraščių. Padėkime ir paremkime užsienio draugus darbininkus.

Selpkime Lietuvos Darbininkus ir Politinius Kalinius. Šiame ALDLD. agitacijos mėnesyje visi turime stoti į darbą rinkimui aukų Lietuvos politiniams kaliniams. Pereitę metų spalio mėnesyje mes uoliausiai dirbome rinkime aukų Rusijos baduoliams. Iš ALDLD. kuopų pranešimų apskaitliavimo, kad tame mėnesyje mūsų Draugijos kuopų pasidarbavimu buvo surinkta virš 9 tūkstančių dolerių Rusijos baduolių susilpimui. Nors mes, darbininkai, ir šių metų agitacijos mėnesyje neturime pamiršti Sovietų Rusijos šelpimo, bet bent šį mėnesį privalome įtempti savo spēkas ir energiją rinkimui aukų Lietuvos politiniams kaliniams ir visam plačiam darbui Lietuvos darbininkų prieš buožių reakcinę valdžią. Štai vieno kalinio iš Kauno kalėjimo tik ką gautas laiškučiai, kuriame sakoma: "Keturi mėnesiai išsėdėjau kalėjime iki teismo. Esu tiek suvaržęs, kad pirma patekimo į kalėjimą ir manyti nemaniau, kad tvirtas ir jaunas žmogus galėtų ant tiek nusilpnėti. Vieną dieną atsimeš saulės spinduliai į mūsų kambaro langutį. Aš, surinkęs visas savo spēkas, pasiilpėjau prie langučio pakvėpuoti tyru oru. Bet štai kalėjimo sargas sušuko, kad atsitraukčiau. Aš atsakiau: "Ar gi jau nevalia nei per langą pažiūrėti?" Jis sugriežė dantimis ir paleido į mane šūvį, bet toji nelaimingoji kulka, lyg ir norėdama prailginti mano nelaimės, įstrigo į sieną, o ne į mano krūtinę. Ir už tai buvau žiauriai sumuštas, būk aš norėjęs pabėgti iš kalėjimo. Daugelis kalinių jau išlisi amžinai su kulkos perverta širdžia už tai, kad būk norėjo pabėgti. Pasiilpinti negalime, nes neturim iš ko advokatą nusisamdyti. Tokioj padėtyj randasi šimtai politinių kalinių Lietuvos kalėjimuose. "Draugai amerikiečiai! Gelbėkite mus ir mūsų gyvatas. Mes trokstame vėl stoti į darbą už darbininkų kleos reikalus. Darbo yra labai daug. Mes tikimės, kad šių metų valdžios rinkimais bus pravesta bent 17 atstovų į Steig. Seimą, kurie gins bėduomenės reikalus ir kels akstėn buožių bėdėliškus darbus, žadindami Lietuvos liaudį prie galutinio išsiluovimo". Tai yra laiškas Lietuvos politinio kalinio, paprasto darbininko. Prie jo jokių komentarijų nedėsim. Mes manome, kad Amerikos darbininkai jau patys supranta, kokias kančias kenčia Lietuvos politiniai kaliniai ir kokia aštri kova eina tarp Lietuvos darbininkų ir buržuazijos budelių. Išgirsime jų šauksmą ir šiame ALDLD. agitacijos mėnesyje; aukaukime pa V. Andriulis ir J. Siurba. Priegys, kiek išgalėdami, ir rinkime aukas visokiomis galimybėmis, kaip kur pakalbės. ALDLD. II Apskr. sekr. d. blankų, tai kuogreičiausiai jų Seralis organo "Laisvės" No. užsisakyti. Neatidliokit lai-

ko. Jūsų paramą neužmirš. Lietuvos darbininkai.

Kooperatyvė Draugija "Žvaigždė".

Maskvoj įsikūrė knygų leidimui draugija "Žvaigždė". Jos vedėjais yra toki žymūs draugai, kaip V. Kapsukas, Z. Angarietis, K. Giedrys ir kiti. Mes jau užmezgėm bendrus knygų leidimui ryšius su viršminėta draugija. "Žvaigždė" išleisdama naujų knygų prisiųs ir mums, o mes siųsime jiems ALDLD. leidinius. Tarsimės bendrai ir apie rankraščių knygoms, kurie kurioj šalyj būtų parankiausi leisti. Užsienio literatai, kurie norėtų, kad jų parašytus ar išverstus knygos rankraščius išleistų ALDLD, tuo reikalu pirma privalo kreiptis prie draugijos "Žvaigždės". Esant koncentruotam knygų leidimo darbui, neatsitiks taip, kad Amerikoje ir užsienyje būtų ta pati knyga leidžiama, kaip kad dabar pasitaikydavo. Geistina, kad ALDLD. kuopos ir nariai paremtų Maskvos lietuvių draugiją "Žvaigždė". Ji yra įkurta kooperaciniams pamatais. Vienas pajus (šėras) \$2.75. Pinigus už pajus siųskite ALDLD. Centro adresu. Taipgi ir už laikraščius, kuriuos gaunate iš užsienio (Rusijos), pinigų siųskite Centrai, o mes, surinkę didesnę sumą, pasiųsime į Rusiją. "Žvaigždės" adresas tokis: Maskva, mal. Palaševski per. No. 7, kv. 10, K. Gedrus. Adresą reikia rašyti rusų raidėmis.

Literatūra Agitacijos Mėnesiui.

Del agitacijos mėnesio Centro Komitetas išleido ir išsiuntinėjo kuopoms agitatyvių lapelių ir labai tinkamų naujų narių gavimui atviručių. Pasiilpėkite, draugai, kuoplaičiausiai paskleisti lapelius ir atvirutes tarpe tų lietuvių, kurie dar nėra nariais ALDLD. Lapelius ir atvirutes duodame kuopoms dovanai. Jei kurios kuopos negautumė virš minėtų dalykų bent iki 5 d. spalio, tai praneškite į Centra. Tose atvirutėse nurodoma ALDLD. darbuotė ir pakvietimas prisidėti prie ALDLD. Norėdamas darbininkas patapti ALDLD. nariu privalo savo vardą, pavardę ir adresą užrašyti ant tos atvirutės ir priduoti to miesto ALDLD. kuopos sekretoriui. Jei jo nepažįstait ir nežinot adreso, tai užlypkit už centą stampą ir pasiųskit į Centra, o greitai aplaikysite pakvietimą pribūti į kuopos susirinkimą. K. Steponavičius, ALDLD. Sekr.

A.L.D.L.D. REIKALAI

A.L.D.L.D. II APSKRIČIO REIKALU. Jau seniai ALDLD. C. P. Komitetas nutarė ir C. Sekr. d. Steponavičius paskelbė ir gana plačiai rašė apie agitacijos mėnesį, paragindamas ir nurodydamas, kaip rengtis pasekmingai prie agitacijos mėnesio. Ir tas ne abejotina, kad kaip visur, taip ir II Apskričio draugai tuomi darbuojasi ir gal jau ir dienas kuopos pasiskyrė. Jeigu dar kurios kuopos niekiskus darbus, žadindami klausime, tai nieko nelaukiant kuopų komitetas būtina turį pradėti varyti darbą pirmyn. Nėra reikalo laukti kuopos susirinkimo, nes kp. komitetas šiame klausime turi pilną galią. Draugai, nepraleiskite tos progos, stengkitės kiekviena kp. surengti laike to mėnesio prakalbas, nes II Apskr. pasirūpino gauti geriausias kalbėtojus. ALDLD. II Apskr. agitacijos mėnesiui apsiėmė kalbėti d.d. V. Andriulis ir J. Siurba. Priegys, gali ir dar kiti draugai, kaip kur pakalbės. ALDLD. II Apskr. sekr. d. blankų, tai kuogreičiausiai jų Seralis organo "Laisvės" No. užsisakyti. Neatidliokit lai-

dienas prakalbų maršruto. Tai komitetui. Jis atneša blankų būty gerai, kad kiekviena Ant jos turi surašyti, ko tu noka, stengtysis surengti prakalbas paskelbtaj dienoj, nes kuopos mifingų ir svarsto tuos met pradeda kilnoti, tai pasidaro didelė betvarkė ir tuo sykiu bent kelios kuopos nori surengti virš minėta dieneje. Taigi, draugai, draugai, taip, kaip geriausia ir kad nepadarumėtė sau skriaudos ir bereikalingo II Apskr. org. darbo. Laike agitacijos mėnesio kiekvienos kuopos ir kiekvieno draugo yra būtinausia užduotis gauti kuodaugiausia naujų narių, platinti ALDLD. išleistas knygas, taip pat ir kitas darbininkiškas knygas ir abelnai literatūrą, kuri nurodo darbininkams, kaip pasiliuosuoti iš po kapitalistinės vergijos. Stengkitės kuodaugiausiai gauti organinius "Laisvei" prenumatų ir pavienius numerius platinti. Kurios kuopos negalėsit surengti prakalbų delei finansų trūkumo, tai Apskr. padėngs lėšas. Kuopos, kurios permaitė susinesimo sekretorius, prisiųskite antraštas, nes kitaip negalima susinėsti su kuopa. Apskr. sekretorius nusiskundė, kad siuntęs nekurioms kuopoms laiškus ir nepasiekė vietos. Veikiausiai būna išrinktas kitas sekretorius arba kitas persikėlęs gyventi. Tokiu būdu jokio susinesimo negalima turėti. ALDLD. II Apskr. Org. J. Tamsonas.

P. S. Maršruto reikalais kreipkitės šituo antrašu. J. Tamsonas, 463 Bedford Ave., B'klyn, N.Y.

KORESPONDENCIJOS

PULLMAN, ILL.

Sapų Komitety Atsivadimas.

Ligi 1914 m. Pullmano dirbtuvėse nebuvo Taylora sistemos. Darbininkai dirbdavo didelėmis "gėngėmis" ir boseliai turėjo galią kartu dirbantiems duot didesnę ar mažesnę mokesčių, ir žinoma, tie gaudavo geresnę mokesčių, kurie boseliams daugiau dovanų duodavo, nors dirbt ir nemokėjo, arba net galėjo tinginiai. Boseliai tuomet stengdavosi visais galimais būdais palaikyti augstesnę mokesčių (darbas buvo nuo šmotų, kontraktų formoj), kad jų sėbrai galėtų dykauti. Tą didieji bosai gerai žinojo ir tas jiems netiko; jie pasistengė įvest Taylora sistemą, tai yra, darbą išdalino smulkiai. Privertė visus dirbti. Ant kokio darbo kas eidavo dirbti reikėjo turėti to darbo kortą. Tuo jie gavo progą mokesčius sumažinti ir visus priversti dirbt. Nepadarysi darbo kokią dieną, negaumi mokėt daugiau nei cento, nors tik būtum 25c. per dieną uždirbęs. Bet jeigu ant rytojaus pasisekė padaryt daugiau (tuomet nevalia buvo uždirbt į valandą daugiau kaip 42-48 centus), būk tikras, kad tavo mokesčių numuš. Taip visus mokesčius sumažindami, darbininkuose išsiskandė nepasitenkinimas, ir, vieton dovanų, darbininkai pradėjo statyt reikalavimus boseliams. Nusiskundimus išklaust, mėgint perkaltbėt imdavo daug laiko, kartais net nelikdavo laiko darbą apžiūrėti. Tuo pačiu laiku daugelis pradėjo žingėdauti apie unijas ir josna rašytis. Tuomet kompanija pasiūlo darbininkams išsirikinti iš savo turto komitetas. Unija išleido lapelius, kad darbininkai neprištų. Kompanija leido balsuoti. Iš balsavimo pasirodė, kad iš keleto tūkstančių tik 40 balsavo už komitetus. Tuo tarpu, tai yra, pasibaigus karui, dirbtuvės visiškai užsidarė. Su užsidarymu dirbtuvių pranyko ir organizuojama unija. Tuomet kompanija jau niekenu noro neklausė. Paskelbė, kad turite rinkti komitetus, ir viskas. Didžiama darbininkų tatai boikotavo, bet keli suėję išrinko. Na, ir nuo to laiko, jeigu tau mokesčiai maža, turi sakyt tam

komitetui. Jis atneša blankų būty gerai, kad kiekviena Ant jos turi surašyti, ko tu noka, stengtysis surengti prakalbas paskelbtaj dienoj, nes kuopos mifingų ir svarsto tuos met pradeda kilnoti, tai pasidaro didelė betvarkė ir tuo sykiu bent kelios kuopos nori surengti virš minėta dieneje. Taigi, draugai, draugai, taip, kaip geriausia ir kad nepadarumėtė sau skriaudos ir bereikalingo II Apskr. org. darbo. Laike agitacijos mėnesio kiekvienos kuopos ir kiekvieno draugo yra būtinausia užduotis gauti kuodaugiausia naujų narių, platinti ALDLD. išleistas knygas, taip pat ir kitas darbininkiškas knygas ir abelnai literatūrą, kuri nurodo darbininkams, kaip pasiliuosuoti iš po kapitalistinės vergijos. Stengkitės kuodaugiausiai gauti organinius "Laisvei" prenumatų ir pavienius numerius platinti. Kurios kuopos negalėsit surengti prakalbų delei finansų trūkumo, tai Apskr. padėngs lėšas. Kuopos, kurios permaitė susinesimo sekretorius, prisiųskite antraštas, nes kitaip negalima susinėsti su kuopa. Apskr. sekretorius nusiskundė, kad siuntęs nekurioms kuopoms laiškus ir nepasiekė vietos. Veikiausiai būna išrinktas kitas sekretorius arba kitas persikėlęs gyventi. Tokiu būdu jokio susinesimo negalima turėti. ALDLD. II Apskr. Org. J. Tamsonas.

P. S. Maršruto reikalais kreipkitės šituo antrašu. J. Tamsonas, 463 Bedford Ave., B'klyn, N.Y.

KORESPONDENCIJOS

PULLMAN, ILL.

Sapų Komitety Atsivadimas.

Ligi 1914 m. Pullmano dirbtuvėse nebuvo Taylora sistemos. Darbininkai dirbdavo didelėmis "gėngėmis" ir boseliai turėjo galią kartu dirbantiems duot didesnę ar mažesnę mokesčių, ir žinoma, tie gaudavo geresnę mokesčių, kurie boseliams daugiau dovanų duodavo, nors dirbt ir nemokėjo, arba net galėjo tinginiai. Boseliai tuomet stengdavosi visais galimais būdais palaikyti augstesnę mokesčių (darbas buvo nuo šmotų, kontraktų formoj), kad jų sėbrai galėtų dykauti. Tą didieji bosai gerai žinojo ir tas jiems netiko; jie pasistengė įvest Taylora sistemą, tai yra, darbą išdalino smulkiai. Privertė visus dirbti. Ant kokio darbo kas eidavo dirbti reikėjo turėti to darbo kortą. Tuo jie gavo progą mokesčius sumažinti ir visus priversti dirbt. Nepadarysi darbo kokią dieną, negaumi mokėt daugiau nei cento, nors tik būtum 25c. per dieną uždirbęs. Bet jeigu ant rytojaus pasisekė padaryt daugiau (tuomet nevalia buvo uždirbt į valandą daugiau kaip 42-48 centus), būk tikras, kad tavo mokesčių numuš. Taip visus mokesčius sumažindami, darbininkuose išsiskandė nepasitenkinimas, ir, vieton dovanų, darbininkai pradėjo statyt reikalavimus boseliams. Nusiskundimus išklaust, mėgint perkaltbėt imdavo daug laiko, kartais net nelikdavo laiko darbą apžiūrėti. Tuo pačiu laiku daugelis pradėjo žingėdauti apie unijas ir josna rašytis. Tuomet kompanija pasiūlo darbininkams išsirikinti iš savo turto komitetas. Unija išleido lapelius, kad darbininkai neprištų. Kompanija leido balsuoti. Iš balsavimo pasirodė, kad iš keleto tūkstančių tik 40 balsavo už komitetus. Tuo tarpu, tai yra, pasibaigus karui, dirbtuvės visiškai užsidarė. Su užsidarymu dirbtuvių pranyko ir organizuojama unija. Tuomet kompanija jau niekenu noro neklausė. Paskelbė, kad turite rinkti komitetus, ir viskas. Didžiama darbininkų tatai boikotavo, bet keli suėję išrinko. Na, ir nuo to laiko, jeigu tau mokesčiai maža, turi sakyt tam

Pradėk Dabar Pirkti MAGNOLIA ir STAR PIENA IR TAUPYK LEIBELIUS, KAD GAVUS BRANGIŲ DOVANŲ. Rašyk bile vienu iš adresų esančių ant leibelio kitos pusės del paveiksluoto dovanų katalogo. "Apsimoka Taupyti Leibelius"

DR. RADLOW 116 East 81st Street, arti Lexington Avenue SPECIALISTAS IVAIRIŲ VYRŲ, MOTERŲ IR ODOS LIGŲ JO OBALSIS: Patarnavimas kitiems, kaip ir pats sau. Užtikriname beskausmį, atsargų gydymą. Baigęs mokslus Volietijoje. Ofiso valandos: Kasdien nuo 10 A.M. iki 6 P.M., Pėtėnėmis ir Utarninkais nuo 10 A.M. iki 8 P.M. ir Nedėlidienais nuo 9 A.M. iki 12 val. Dieną.

LIETUVIS DENTISTAS DR. A. PETRIKA 229 BEDFORD AVE., Kamp. N. 4-tos Gatv., BROOKLYN, N. Y. Viršų Daunoros Vaisitėšės. Valandos: Nuo 10 val. ryto iki 12 val. Nuo 2 po pietų iki 8 val. Penktadieniais, sekmadieniais ir šventių dienomis tik pagal sutartį. Telefonas: Greenpoint 6812.

LYTIES, PUSLĖS IR KRAUJO LIGŲ (Inkstų, Puslės, Prostatės ir t.t.) SPECIALISTAS TURINTIS PRAKTIKOS PER 25 METUS. Dr. ZINS išgydo visokias chroniškas ligas, nervų spūrimą, širdies, plaučių, skilvio, kepenų, inkstų ir kitokias pavojingas ligas. Žmonės, kurie serga nusilpimu ir jau neturi viltes pasveikti, bus gydomi ypatingai. Liga tikrai bus prašalinta ir sveikata sugrąžinta. Ateikit ir reikalaukit išgaminuoti Veltui. Niekas jums nelaimuos būti išgaminuotu ner Dr. ZINS. Jo gydymo kainos yra labai žemos. Danguis sergančių važiuoja net šimtas mylių, idant tapti išgydaita. Visoki ištyrinėjimai yra daromi, kraujas egzaminuojamas sulgy Wassermano sistemos. Taipgi yra daromi kraujo jėrkimai. Dr. ZINS 110 EAST 16-th ST. TARPE 4th AVE. ir IRVING PLACE NEW YORK, N. Y. Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakare. Nedėlidiomis: nuo 9 ryto iki 4 po pietų. L.M.P.S. I Rajono Valdyba.

LIETUVIAI, NORINTI PIRKTI RAKANDUS (Furniture) TĖMYKITE! Mūsų visas stakas turį būt išparduotas į porą savaičių, nepaisant didelių nuostolių, delei taisymo viso namo. Bet šita progą trumpa, vienok pirkėjams neša didelę naudą. GALITE GAUTI KAS TIK REIKALINGA Į STUBĄ PRISTATOME SAUGIAI Į BILE DALĮ MIESTO VISAI VELITUI. DUODAME IR ANT ISMOKĖJIMŲ. MACYS BROS. FURNITURE CO. 198-200 GRAND ST., TARPE DRIGGS IR BEDFORD AVE BROOKLYN, N. Y.

OKULISTAS J. FREIMAN 703 GRAND STREET netoli Graham Ave. BROOKLYN, N. Y. Akys Išegzaminuojamos Per Medicinos Daktarą. Ofiso Valandos: Darbo dienomis (išskyrus šventadienius) nuo 11 iki 12 dienos, nuo 3:30 iki 6 val. vakare. Utarninkais ir ketvergais iki 7:30 vakare. Kraustvė atsidaro 9 val. ryta.

DR. A. J. KARALIUS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS 3303 So. Morgan Street, CHICAGO, ILL. Telefonas: Boulevard. 2160. Valandos: Nuo 9 iki 12 val. dienos ir Nuo 2 iki 9 val. vakare.

DR. C. K. CHERRY LITUVIS DENTISTAS X-Spinduliai. 2201 W. 22nd ir So. Leavitt Sts. CHICAGO, ILL. Telefonas: Canal 6222. Val.: nuo 10 iki 12 ir nuo 1 iki 8.

Automobilių Mokykla AREA AUTO SCHOOL 146 W. 56th STREET New York City. Jeigu Jūs norite tapti geru mechaniku - "soferiu", jeigu Jūs norit uždirbti nuo \$30 iki 40 į savaitę, tai kreipkitės į mūsų lietuvišką mokyklą. Čionai Jūs galėsite išsimokyti pilnai automobilių amato. Mes turime 8 sistemas mokymui automobilių mechanizmo, su kurių pagalba lengvai ir greitai išmokiname savo mokinius, kaip važinėti automobiliu taip ir greitai juos sutaisyti. Mes mokiname lietuviškai. Kursas tęsiasi apie keturias savaites. Mes užtikiname laisvą "laisvumą" ir aukštesnę kainą. Mokyklis gerų lietuviškų mokyklų. Lietuvis mokytojas ir instruktorius.

KAS NORITE PIGIAI PIRKTI NAMŲ, TAI VISADOS EIKITE PAS J. VASTUNAS Real Estate Co. 154 GRAND ST., BROOKLYN. Mes aš turiu labai daug namų ant pardavimo Brooklyno mieste ir priemiestuose: Ridgewood, East New York, Jamaica, Maspeth ir Flatbush. Iš daugumos keliatas yra labai pigūs, todėl kurie manote pirkti namus, tai turėsite gerą progą pasilpėtyti pirkimu. Taipgi kas pas mane pilies, tas bus apdriktas kuogeriausiai ir po priežiūra geriausio advokato. Taipgi aš paduoodu visokios rūšies būtinus: būdarnes, grosernes, restoranus ir kriaučių dirbtuves. Kas pilies pas mane, tas SUCĖDYS DAUG PINIGŲ. Telephone 2320 Greenpoint.

J. GARŠVA GRABORIUS - UNDERTAKER LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS Išsilaukimoje ir laidojimo amatuose ant visokių kapinių. Parsaudau Automobilius ir Karietas Vaiselijoms, Krikštynoms ir Maip pašvaikinėjimams. 231 Bedford Ave. 264 Front St. Queens N.Y. C. Esaukiva N.Y.

VISU ŽINIAI Gerianos Williamsburg's RUSIŠKOS IR TURKIAŠKOS MAUDYNES 174 So. 1st St., netoli Starcy Ave. BROOKLYN, N. Y. Telefonas: Stagg 1837. F. Telitelham, Savininkas. MAUDYNES ATVIROS KIEKVIENA DIENA. UTARNINKAIS, tai specialia moterų diena. Atsilankykite persiliktinti.

praneškite Centrie tai. iru iš Lietuvos. nis aplaikėme di. ygy, tik ką išė. dos Lietuvos. se galo svarbio. isku - mokalin. y draugai priva. s platinti. Kny. cios: y Tikyba". Au. p. rias, Kaina 10c. 2. (5-to pusl.) Welding and g Works N. Proprietar ES STREET YN, N. Y. RRAS YRA FUOTAS. RIENAMOB. riauomet kreipkit. adresu. ES ATYDAL s draugams. ir savo sena fotogra. buvo po num. 27. oklyne. tik VIENA Pab. numeris STREET. urianisla. įsėgti. su visais fotogra. plikėmis pas mane. KICHAS fotografas. Brooklyna, N. Y. St. ant Victoria. 032. rkt. SMITH e Broker my St. K, N. J. ir lėtas, de. lengva išgy. us patarim. visai YPATU. inai lėgti k. 70c. d. amom. tane, o vėm. ir teisiųjų AVIMA. burg can e. PLUTE. ir ant. is, arbi.

VIETINĖS ŽINIOS

Prakalbos Apie Rusijos Atstatymą.

Pereito utarninko vakare, New Plaza svet., Brooklyne, įvyko prakalbos apie Rusijos atstatymą. Prakalbas surengė ALDDL. 1 kp., ADP. LS. 1 kp. ir LMPS. 1 kp. Žminių buvo vidutiniai — apie keturis šimtus.

Vakaro pirmininkas drg. Bovinas pirmiausiai pakvietė kalbėti drg. Andriulj. Po jo kalbos padainavo porą gražių dainelių draugė Januškenė. Pakviesta padainuoti Aido Choras, kuris taip pat linksmo susirinkusius. Paskui kalbėjo drg. Cosgrove, kuris perėjais metais linkėsi Rusijoj ir draugas Abe-kas.

Visi trys kalbėtojai nurodinėjo būtiną reikalingumą pagelbėti Rusijos darbininkams atstatyti pramonę. Aiškino apie Kuzbasą, į kurį jau nemažai nuvažiavo Amerikos darbininkų. Kuzbas randasi Sibire. Tai didžiausias turtų šaltinis: ten randasi milijonų milijonai tonų neįskastos anglies; randasi daug geležies rudies; yra dideli plotai žemės, miškų. Taipgi ten yra šiaip visokios žaliosios medžiagos.

Toliau kalbėtojai nurodė, kad ir tie darbininkai, kurie nenori važiuoti į Kuzbasą ar į Rusiją, gali pagelbėti atstatymui Rusijos pramonės. Jie gali aukoti visokius įrankius, drabužius ir autuvus; gali pirkti kooperacijų ir korporacijų šerų, kurias tvėria Amerikos darbininkai pagalbiniui tų produktų.

Apie Saviškius.

Noriu pasisakyti brooklyniečiams, kad rengiuosi kritikuoti juos už neveiklumą, klaidas ir t.t. Žinoma, nevisi neveiklus, delto prisieis skirstyti ir atiduoti kas kam priklauso.

Pirmiausia pradėsiu nuo Aido choro, bet aidiečiai lai ne-nusigasta, nes apie juos gerai manau. Man patinka Aido choras. Ne delto, kad ten yra daug gražių merginų, bet delto, kad jis visuomet patarnauja sąmoningiems darbininkams. Teko patirti, kad vienas kitas aidie-tis raukosi, kada prisieina dažnai dainuoti parengimuose, o ypač prakalbose, bet dauguma, matomai, tos nuomonės, kad reikia pamarginti dainelėmis ir prakalbas.

Tiems, kurie mano, kad choras dažnai dainuodamas "pasidarys paprastu", tiek turiu pasakyti, kad geriau būti "paprastu" ir visų gerbiamu, mylimu ir remiamu, negu "puikiu" be nieko. Be to, netiesa, kad choras dažnai dainuodamas "suprastės". Jis taip darydamas juk pritrauks prie savęs naujų žėgų.

Aidas vis tik, mano nuomone, vertas pagirymu. Reikia, taipgi, pasakyti, jog ir dainuoja labai gražiai. Tai sakydama reiškiu ne vien savo nuomone, bet ir daugelio kitų. Aną dieną chorui dainuojant, keli draugai karto-

jo: "Nelabai skaitlingas, bet dainuoja labai gražiai".

Aidiečiai patarnauja Brooklyno darbininkų organizacijoms. Delto neužmirškime ir mes jų. O padėti jiems daug kuo galima. Štai nedėlio (1 d. spalio) jie rengia puikų koncertą, Labor Lyceum svetainėj. Mūsų pareiga eiti patiems ir prisikalbinus po kelis draugus nusivėsti. Jau-nikaičiai, žinoma, turi nusivėsti merginas. Koncertas bus labai geras, apie tai negali būti dviejų nuomonių, tai jei nusivėsi-me ir labai sąmylių žmogų, ir tokis nerugos, kad atėjo, nes bus dideliai patenkintas progra-mu. Vadinas, dalyvaudami kon-certe ne tik aidiečiams gero pra-darysime, bet ir patys sau: pra-leisime smagiai laiką prie dai-nų ir muzikos. O kas nemylti to?

Muzika ir dainos sujūdina, at-gaivina ir labiausia pavargusių sielą, pakelia ūpą. Nedaug pro-gų darbininkai turi gerėtis mu-zika ir dainomis, tai reikia ne-praleisti radus progą.

Jaunieji žmonės gali daryti gero aidiečiams dėdamiesi prie jų ir sykiu dainuodami. Jaunie-ji, nelaukit, dėkitės prie Aido. Kritikas.

Apsigynimo Fondo Vajus.

Nacionalis Apsigynimo Komitetas New Yorko skyriaus turės 10 dienų vajų, pradedant 5 d. spalio ir baigiant 15 d. spalio. Vajus bus varomas tuo tikslu, idant surinkus pinigų apginimui ir gelbėjimui draugų, kurie neseniai likosi suareštuoti są-ryšų su Michigano ir Illinois užpuolimais ant darbininkų va-ly ir organizacijų. Taipgi rei-kalinga fondų apginimui ir sa-vo vietinių, New Yorko draugų.

Vajus užsibaigs su rinkimų aukų stuba nuo stubos subatoj ir nedėlioj, 14 ir 15 d.d. spalio. Surinkti pinigai bus sunaudoti vien tik Michigano bylomis.

Jau baigiama sutvarkyti skyriai kiekvienoj miesto dalyj, ir draugai ir simpatizatoriai galės pasiimti dėžutes laike rinkimo aukų. Dėžutes gali būti vartojamos per savaitę rinkimui aukų dirbtuvėse ir susirinkimo vie-tose, kur susirenka darbininkai. Dėžutės turi būt sugrąžintos pėtnyčios ar subatos vakare, kad apmainius jas ant naujų dėžučių rinkimui aukų stuba nuo stubos.

Draugai, šimtai tūkstančių dolerių reikalinga kaucijai, dešimty tūkstančių dolerių reika-linga apginimui vyrų ir motė-rų, kurie sėdi kalėjimuose po visą šalį. Šiuo laiku jūsupagel-ba reikalinga labiau, negu kada pirmiau. Joki unija, frater-nalė organizacija, kluibai netu-ri atsakyti nuo to darbo.

Rengiasi Vesti Kovą Už Atsteigimą 44 Valandų Savaitėj.

Megstinių Drabužių Darbi-ninkų Unija rengiasi išreikalau-ti iš darbdavių, idant būtų su-grąžinta visoj pramonėj 44 dar-bo valandos savaitėj. Bronsville Labor Lyceum bus laikomi su-sirinkimui ir ten kalbėtojai aiš-kins darbininkams, kaip jie tu-ri kovoti dėl išreikalavimo ge-resnių darbo sąlygų.

Taipgi manoma apskelbti ge-neralis streikas, kad iškovojuš didesnį mokesčių.

ATSINAUJINO • STREIKAS PAWTUXET VERPEJŲ-AUDEJŲ.

Pawtuxet Klonis, Rhode Island.— Audėjai ir verpė-jai išnaujo pradėjo streiką. Jie buvo grįžę dirbti. Bet kompanijos pradėjo skriaus-ti buvusius veiklesnius streikierius. Todel dabar streikas išnaujo paskelbtas.

VIETINIAI PRANESIMAI

O KAS ČIA?

Jau oras atvėso ir piknikai su išvažiavimais užsibaigė. Įso-drus porėles ganta tapgi nevi-liuoja. Bet pasilinksminimui vis tiek reikia surasti progą. Tad subatos vakare visi ateikite į "Laisvės" namą po numeriu 46 Ten Eyck St., Brooklyn, kur bus surengtas vakarėlis A. D. P. Liet. Sek. 1 kuopos. Vakarė-lis bus vienu iš puikiausių, nes bus gera muzika ir žavėjantis programos. Taip pat bus ir ska-nių užkandžių, kuriuos paga-mins draugės darbietės.

Komisija.

Krauciu ir Presejoj Atidai.

Rugsėjo 29 d., 7:30 val. vakare atidūs 54 skyriaus krauciu ir pre-sejoj kvartalnis susirinkimas. Todel visi nariai būtina turi atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalių ap-svarstymui. Taipgi bus raportas ko-misijos, kuri yra išrinkta likvidavi-mui 68 skyriaus.

Delegatas J. B. Palonis. (228—229)

PRANESIMAI IS KITUR

DETROITIECIAI!

Pas mus buvo seniai pagaiduojama mokykla, kurioj būtų progą gilintis klasiniam susipratime. Pagaliaus A. D.P. L.S. 8 kp. tokią mokyklą jau atidaro. Joje ims dalyvumą ne vien A.D.P. L.S. 8 kp. nariai, bet taip pat kviečiami ir pašaliniai. Pirmiausia studijuosime Bogdanovo "Įžangą į Politinę Ekonomiją". Pirmoji lecki-ja įvyks 1 spalio, House of the Masses, nuo 11 val. ryto.

8 kp. Organizatorius.

PAJESKOJIMAI

Pajieskau dėdžių Jeronimo, Jono, Antano ir Franciškaus Atkokaicū, paieina iš Pelučių kaimo. Meldžiu at-sižaukti arba žinanti praneškite. M. Gaudinskijė 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. (229—231)

Pajieskau merginos apsidėmūti nuo 18 iki 20 metų. Atsižaukit laiškų ir prisijuskite savo paveiklė. 203 E. 14th St. room D., New York.

Pajieskau moteriškės arba mērgi-nos, kuri apsimūtų pridaboti mano vaikų ir išleisti juos į mokyklą. Vain-kai nemaži vienas 10 metų, o an-tars 7 metų. Meldžiu atsižaukti ant šio adreso:

J. Antauskas 94 No. 5th St., Brooklyn, N. Y. Matyti galima nuo 5 iki 6 v. vak. (229—230)

PARDAVIMAI

Parsiduoda Lietuviška valgykla. Vie-ta labai gera, nes randasi arti didė-lių dirbtuvių. Prie valgyklos yra ir duonkepykla, iš ko taipgi pasidaro nemažai uždarbio. Kadangi savininkas turi kitą biznį, tai jokiū būdu abiejų biznių negali prižiūrėti, už-taiגי būtina yra aplinkybių priver-stas šį biznį parduoti. Pasinaudokit progą, nes parsiduoda beveik dykai. Kreipkitės šiuo adresu: 21 Clermont Ave., Maspeth, L.I., N.Y. Matyti ga-lima tik vakarais. (228—9)

Parsiduoda didėlis saldainių ir rū-kimo krautuvė, randa nebrangi, prie krautuvės yra 5 ruimai. Parsi-duoda pigiai. Atsižaukit "Laisvės" ofisą. (229—230)

NAUJA ČEVERYKŲ KRAUTUVE

Šiuomi pranešame visiems Brooklyno ir apielinkės lietuviams, jog mes atidarėme pirmos klesos

ČEVERYKŲ KRAUTUVE

Mūsų krautuvė bus galima gaut penkių geriau-sių šios šalies išdirbysčių čeverykus: vyrams, moterims ir vaikams. Ypatingai norime atkreipti lietuvių dar-bininkų domą į tai, jog pas mus bus galima gauti čė-verykus ir lietuvių išdirbimo, kurie yra ypatingo stip-rumo ir gerai pritaikyti prie Europiškos kojos.

REIKALUI ESANT VISUOMET ATsilankykite I MUSŲ KRAUTUVE IR BUSITE PILNAI UŽGANEDINTI.

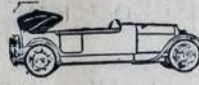
Nepamirškite antrašol

V. Januška ir A. P. Račkauskas 455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

(Buvusiam "Laisvės" Name.)

Parsiduoda 5 kambarių geri ra-kandai už pigią kainą. Nusipirkęs ra-kandus gali pasinaudoti ir kamba-rius. Atsižaukit greitai. Kopeck 34 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y. Ant viršutinių lubų. (229—230)

Automobilių ir Traktorių Mokykla

Jūs galite išmokti valdyti automo-bilių į 3 dienas. Bet jūs turite tu-rėti pripratimą ir žinojimą apie au-tomobilius mechanizmą. Praktiškas kursas važinėjimo ir taisyimo visų išdirbysčių automobilių, kaip tai: elektros uždegimo "self starter" ir t. t. Mokiname lietuviškai ir an-gliškai dienomis ir vakarais. Užtikri-name, kad išmokysime kiekvieną ypatą. Išduodame diplomą ir pa-lenkviname gauti "License". Kadangi dabar persikrausėm į naują vie-tą, kuri yra didėlis ir gerai įrengta, tai ir mokinimas bus daug spartes-nis. Ateikite ir persitikrinkite. In-struktoriai: Tychkavičius, Kuraivas ir kiti. Adresas: 426 EAST 23rd STREET, Tarpe 1 Avenue ir Avenue A, NE WYORK, N. Y. Įsitėmykite mūsų naują antrašą.

LIETUVIŠKA AKUSERKA

Marijona Tamkienė

Baigusi moksle New Yorko Mieste Bellevue Hospital. EINU PRIE PALAŲ. Darbą atlieku atsakmiai. Valandos: nuo 1 iki 8 vakare. 429 BERRY STREET BROOKLYN, N. Y. Tel. Stagg 6731.

Telephone: Greenpoint 2851.

J. LEVANDASKAS

GRABORIUS

272 BERRY STREET, BROOKLYN, N. Y.

CAFE and BUFFET

LUNCH

UZLAIKAU PUKIAUSI VIESBUTI PAGAMINAME GARDZIAUSIUS VALGIUS IR IVAIRUS UKANDZIUS Turime įvairių KVEPIANČIŲ CIGARŲ LIETUVIAMS PATOGI VIETA UZEITI. CHRISTIAN LUTZ 418 LORIMER STREET, BROOKLYN, N. Y.

LIETUVIS FOTOGRAFAS

Telephone Main 9759. IR MALIORIUS. nufotografuoja ir numaievoja vi-sokius paveikslus įvairiomis spal-vomis. Atnaui-na senus ir kra-javus ir sudaro su amerikoniš-kais. Darbą at-lieka gerai ir pi-giai. Kreipkitės šiuo adresu: JONAS STOKES 172 Bridge St., C. BROOKLYN, N. Y.

AR NORI VALGYT GERĄ DUONĄ?

Jeigu taip, tai imk duona iš GARSŲ KEPTUVĖS (SENIAUSIA ĮSTAIGA) Kepa geriausią duoną iš žygtų ruginių miltų. Turėdami kokį nors užsakymą ir norėdami valgyti gerą skanią, puikiai padarytą duoną, tai visados kreipki-tės į mus. Duoną siunčiam ir į ki-tus miestus. Savininkai W. Masilevičius ir A. Shrupski 209 BEDFORD AVENUE BROOKLYN, N. Y. Tel. Greenpoint 2876.

ATGAL ĮSVEIKATĄ

KIEKVIENAS VYRAS AR MOTERIS,

kuris nori ilgai ir laimingai gyventi, privalo patatyti savo sveikatą ant gero pamato. Jeigu jūs kenčiate nuo naujų arba užsienėsių ligų ir norite atgauti savo svei-katą, tai nepadarysit klaidos pasiduodami mano priežiūrai.

TEISINGA JŪSŲ PADĖTIS

visuomet bus jums pasakyta su pagelba atsargaus jūsup sveikatos išegaminavimo. Mano gydymo būdas, su pa-gelba elektros ir tiesioginio kraujo įėjškimo duoda geras pasekmes ir tokiuose atsitikimuose, jeigu kitioki gydymo būdai nebūtų pagelbęje. Jeigu jus turite nervų surimą reumatizmą, kraujo silpumą, pusies nedirbimą, inkstų ne-sveikumą, skilvio nedirbimą bei vidurių užsitūrijimą ATEIKITE PAS MANE Patarimai Visiškai Dykai — Ateikite Siandien

Dr. HANNON, Specialistas

146 E. 14th St., New York Priešais Tammany Hall Ofiso Valandos: dienomis nuo 9 iki 4. Vakare nuo 6 iki 8. Nedėliomis iš šventadieniais: nuo 10 ryte iki 2 po pietų.

NAMAI IR FARMOS

Ant pardavimo mūriniai ir mediniai namai su dideliu pasirinkimu, mažu įnešimu ir prieinamiausia kaina, Brooklyno mieste ir visuose priemiesčiuose: East New York, Jamaica, Maspeth, Ridgewood, Greenpoint, Flatbush, So. Brooklyn ir C. Brooklyn.

1 fam. — nuo \$1,500 iki \$10,000; įmokėti ant \$1,000 nuo \$150 iki \$200 2 fam. — \$1,800 iki \$10,000 6 fam. — \$3,800 iki \$18,000 3 fam. — \$2,500 iki \$13,000 8 fam. — \$4,000 iki \$20,000 5 fam. — \$3,500 iki \$15,000 20 fam. — \$11,000 iki \$80,000

Budavojame namus ir duodame mērgičius ant namų. Kas per mūsų prirodymą perka, nieko nemoka mums ir aprūpiname teisingai.

Ant pardavimo 200 farmų su triobomis ir gyvuliais apie New York, Jersey, South Island ir kitose valstijose, kur geriausias žemės, prie girių, vandenių ir mūsų tautos apgyventa. Parduodame su mažu įnešimu ir lengvu išmokėjimu.

B. ZINIS REALTY CO.

BRANCH OFFICE: 420 LORIMER STREET (palei Grand Street), BROOKLYN, N. Y. Telefonas: 8929 Stagg.

Niekai Yra Gyvenimo Kambariai, Jeigu Juose Nėra Muzikos JOHN STAJAUSKAS

579 GRAND STREET. Netoli Lorimer St. Phone Stagg 0903

1114 MANHATTAN AVE. Netoli Clay St. Phone Greenpoint 3415

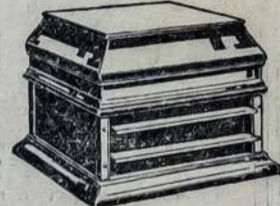
BROOKLYN, N. Y.,

Gali įtaisyti didelę linksmumą ir malonumą jūsup namuose.

Kiekvienas lietuvis ateikite pasižiūrėti.

TURIME VISOKIŲ

LIETUVISKŲ REKORDŲ TAVO PHONOGRAFIUI

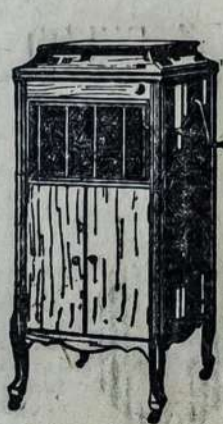

LIETUVISKOS ROLES TAVO PIANUI

\$1.00 į savaitę

Phonographai ir pianai duodami ant labai lengvų išmokėsių

Speciališkas Nupiginimas ant Švenčių

\$1.50 į savaitę

\$2.00 į savaitę

\$2.50 į savaitę

Phone Cypress 8980.

OSVALDAS KIBURIS

Užlaiko Pukiausius LIETUVIŠKA VIEŠBUTI gamina geriausius užkandis, todėl kiekvienam lietuviui yra pa-togi vieta užėjimui. Atvažiuo-sieji į East New York, nūkau-met neužmirškite atsilankyti pas OSVALDAS KIBURIS 858 Glenmore Avenue, Brooklyn, N. Y. (East New York)

Telefonai: Stagg 2570. Stagg 1010.

J. BRETTSCHEIDER'S APTEIKA

Tai seniai lietuviams žinoma APTEIKA kur receptai išpildomi atidžiai ir patyrusių aptiekorių. GERIAUSIAS PATARNAYMAS 500 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

TANKIAI PAS KIEKVIENAM TAI KLAUSIMAS, KURIS KYLA:

"Kur aš galėčiau surasti Dentistą, kuris būtų teisingas, sąžiningas ir nebrangus?" I tų klausimų atsaką duokiant

L. L. RUPPERT ir H. H. FIRESTONE

Dentistai 226 BROADWAY netoli Roehling St. BROOKLYN, N. Y. Dantys yra ištraukiami iš maloni somi ant labai lengvų būdų. Mokestis priimama dalimis.